49ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1994 Ա. ԹԻՒ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 13 – 26 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1907

13 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ԷՎՎԷԼ, 1325 – 21 ՋԻԼԳԱՏԷ 1323

Journal Arménien
MANZOUME-I-EFKIAR
Grande Rue de la S-Porte.
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալաթա Ալի Հասանէֆ, 38

Խ ԴադարուԹեան ուղղուած գրուԹիւններ եա չեն տրուիր

Մանզումայի Էֆքեար

ՀԱՅԱԿԵՐԻՑ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی و سیاسی غزیته در
صاحب امتیازی : ارمانی قزیه
اداره‌خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده یومیه ۳۸

ԳԻՆԸ՝ ՏԱՐԻՆԱՅ ԿԱՆԽԻԿ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ Համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառներու Համար	108 »	60 »
Արտասահմանի Համար	25 ֆր.	14 ֆր.

ՏԱՌՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի Համար տողը 5 պուռուշ
Մեկ անգամէ աւելի Հանրագրելու Համար տարբեր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ԾԷ ԱՐՇԱԼՈՅՇԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

Մտադրական Գեղանկար

"ՆՈՐ ՏԱՂԵՐ,,

Երկու հարուածով փառաւոր ամբարտակ մը գրաւել՝ խստագոյնագոյն թէ անառարկելի տաղանդի մը, քաջարձակ արժանիքի մը գործը Հիւսն կրնայ ըլլալ։ Մեծարենցի պարագան է սա։ Միածանը մէկ, հիմա ալ Նոր Տաղերը, մէ՛կ տարուան մէջ երկու հատոր, երկո՛ւ յարձակում՝ և արդէն յաջողակած է արդի Պոլսահայ քանաստեղծութեան գլխաւոր մէկ ամրոցը։

Յաջողակա՞ծ...։ Մխալ է այս բառը, քանի որ Մեծարենց ուրիշի մը տեղը չէ որ բռնեց, ուրիշ քանաստեղծ մը չխանեց տեղէն անոր ամրոցին վրայ նստելու համար, այլ ինք չմեց իր տեղը, ինք յարգարեց իր ամրոցը և զայն բերաւ զետեղել տեղ մը որ բաց էր արդէն, և ուր չատ մը բաց տեղեր կան տակաւին։

Կատարելագէտ ինքնատիպ, ինքնաստեղծ է իր նկարագիրը մեր մէջ։ Իր ճամբան՝ ուրիշին ոտքին տակ չէ ինկած, ինք բացած է արահետը կեանքի ապալեր սարին վրայ, և կ'երթայ անկէց, թարմ, պերճանքով, արեւալիր, տիրանոյշ, սրատրոք, հոգեցունց ծաղիկներ ցանելով, ածուներ չմնելով, կամ աւելի ճիշդը բնութեան հրաշախօս, խանդաղորոր, ղեղեամոյ գոյները, նրբութիւնները քաղելով, ծծելով ու իր հոգիին մէջէն պրիսմակելով։

Իսկապէս բնութենապաշտ (naturiste) մը՝ ինք խորհրդանշական (symboliste)(*) արուեստով մը հարստացած։ Իր գրիչին տակ ամէն իր կը խօսի, ամէն բան իմաստ մը ունի, անչունչ իրերը երազներ ունին, անյօդ կազմաւորութիւնները բաղձանքներ, բնութիւնն է վերջապէս որ կ'անդրադառնայ ու կը խօսի, և բնութիւնը գերազանցապէս անխօս տարր, գերազանցապէս խօսուն չէ՞ միթէ, գերազանցապէս անքանաւոր, սակայն մնացողն բանաւորութիւնը չէ՞ ինքնին։

Բնութենապաշտութիւնը գպրոց մը չէ, ինչպէս կը յայտարարէ նաեւ իր հիմնադիրը Սէն-Փօրժ որ Պուհէլիէ, այլ դաւանութիւն մը, պզտիկ աղանդ մը։

(*) Վերջերս չատ գործածուեցաւ «խորհրդապաշտութիւն բառը՝ իբր symbolisme, ինչ որ չը կարեմ թէ սխալ է։ քանի որ symboleը «խորհրդանիշ»ը չէ, այլ «խորհրդանիշ»ը։ Խորհրդապաշտութիւնը աւելի կը պատշաճի mysticismeի։

Եւ Մեծարենց այս դաւանութեան առաջին առաքեալն է մեր մէջ, դաւանութիւն մը՝ որ կենսառոյգ, առողջ չունչ մը բերաւ անկապաշտութեան յուսահատեցուցիչ ու ւլկող ջղայնութեան մէջ։ Պուհէլիէ հիւանդ էր, բնութեան մէջ՝ իր զարթօնքը ողջունեց, իր հոգիի ւլկումներուն ցրուիլը ու կեանքին վերաբաձախում մը զգաց։ Մեծարենց, հիւանդագին բաղձանքներով ու զգայութիւններով նախնական Մեծարենցը— որուն մեծ հատուածը կրնանք գտնել Միածանին մէջ — փարեցաւ ապրելու, շնչելու, տաքնալու բաղձանքին, իր երազները խառնեց ծաղիկներուն, աղբիւրներուն, հովին ու արեւին երազներուն, եղբայրացաւ անոնց հետ, անոնց մէջ ծնաւ ու անոնցմով ծնաւ, և այսօր իր Միածանին «Մթնշաղներ» ցնցող ու Դուբեանական էջին յաջորդեր են «Իրիկուան Լոգ»ին հոգեկան անկեղծ խոստովանութիւնները.

Ու լոյսերդ վարածածկել հիւանդ հոգին՝
...Ընկերն ըլլայ ցորենեներուն. մրգատուներն
դուռը բանայ զանկի մը պէս, մրտերմորէն,
ու թողուլ որ նահարիներ ըզգեղ տանին
թեւապարփակ լայն լառութեան մը համբրեն։
Հոն շրջապատիւռ ծառերուն հետ եղբայրանալ...

Բնութենապաշտ գեղեցիկ էջ մըն է քերթուածներու «Հովուերգութիւն» շարքը, ուր նկարագրական և բաղատրութեան գիւտեր կան ճշմարտապէս։

Իսկ «Ինչ արբեցուցեամբ»ը պզտիկ գլուխ գործոց մըն է մտածումի, զգացումի ու արտայայտութեան, Նոր Տաղերուն փառքերէն մէկը։ Լայնաչունչ, յորդահաւատ աղօթաապատութիւն մը, խանդաւառ փառաբանութիւն մը՝ «բոլոր գոյութեանց, բոլոր տարրերուն բոլոր ձեւերն ու երանգներն ամէն ընդգրկող»ին՝

Աստուածն՝ որ եկաւ՝ չէ՞ գիտեր ուրկէ...

Մեծարենց կը սիրէ աղօթելը, կը նուիրուի աղօթքին, իր հոգին անդորրութիւն և մխիթարութիւն կը փնտռէ այդ բնազանցական դիմառնութեան մէջ։ «Իրիկուան» աղօթաձեւ ու մխիթարիչ մրմունջ մըն է և «Աստուածամայր»ը պերճ չարականախօսութիւն մը Նարեկեան ներշնչումով։

Հաւատաւոր, տարփանքներու մէջ վերապահ, բարեմիտ, մարդասիրական, սրտազեղ ու անկեղծ, տոհմիկ խառնուածք ունեցող մեր արդի միակ քերթողն է։ Կարդացէք իր «Զրուցք»ը, «Իրիկնային»ը, «Այգային»ը, «Հիւղը»ն, և հոն պիտի տեսնէք բնատոհմիկ կեանքը, զգացումները, պատկերները, յուզումները։ «Հլլայ՛, հլլայ՛» շարքին մէջ մարգասիրական ջերմ՝ չունչ մը կը փչէ։ «Հլլայ՛»։ երբ ամէն քերթող այս խրագրին տակ իր երեւակայութեան թափ և ծափ պիտի տար իգական քղանցքի մը, շրթունքի մը, ծիծի մը կամ արունքի մը կիրքին համար, Մեծարենց չի՛ մտածեր անգամ կնոջ վրայ, տարփանքը չի վիրաւորեր իր մտածումը։ Ան աւելի մեծ յուզումներ, աւելի մարդկանական խանդեր ունի.

Այս երեկո՛ հոն ըլլայի ես,
Համոյնական, չքեղաշ, քաղցրիկ, լուսադէս.
Եւ ամէնուն տալի հուրքէս, ոսկիէս։
... Զբաղեցուցեր ես ամպավար հովն ըլլայի,
... Ու տանէի հոն կոծն ու լաց
անոյշաղ մանուկներուն, ու գիրկաց
մատաղատի, որդեկորոյս մրն ալ՝ որուն
տարիքին բոցն հոգւոյն մութին մէջ կը մարի։
... Ա՜հ, ըլլայի՛, ըլլայի՛,
դաշտի ճամբու մը վրան,
կամ ըստորոտը լերան,
ուղեւորին ժամանման
ըսպասող հիւղին ըլլայի։
ու գրգռեցիս կանչէի
ես ճամբորդներն անժամանակ։

Վերջապէս.

Ես բնութեան Զայնն ըլլայի, Զայնն անհուն.
Ես ըլլայի Լոյս, Ջեւ, Երանգ, Թրթռում՝
Կեանքի փարփուն պատմուճանը ծիրանի։

Իսկապէս բնաւ սէր չունի՞, տարփանք չունի՞ այս դեռատի քերթողը։ Իր նախկին տարփանքը, անրջածիլ սէրը նուազուրդ մը կրած չէ։ Իր նոր գիրքին մէջ սակայն սիրերգները աւելի՛ արուեստաւոր են, աւելի՛ զգայուն։ «Սիրերգ»ը տրեւելեան ճոխութիւնով և երեւակայութիւնով։ «Անոյշութիւն»ը ներդաշնակ ու Հայնէական չունչով։ «Մեհելոց»ը միտիքական ներդաշնացումով և «Անդարձ»ը արտաւուտեղծ տխրութիւնով էջեր են, ուր անմիւթական, իրականէն խուսափող, ցուցիկանիկ արիւնոտող սէր մը, բաղձանք մը կ'ակայծէ։ Կինը իր նիթը չէ, կինը անցորդ տարր մըն է, հովի մը պէս կը փարի անոր վարկան մը, կը խանդաւառի, կը կրքոտի, բայց չի կրնար կենալ, իր հոգիին համար ծանր կուգայ, չուզեր կենալ, կը հեռանայ, կը դառնայ.

Ապրիմ մեռնիմ մը ձեռքս՝
Նորէն դարձեր ես ինկայ
ու տենչանքներդս գրկած՝
լացի մարմնիդ բոպիտակ.
դարձիս՝ ճամբան՝ սառեր էր՝
տամուկ՝ լոյս ու լուսինկայ...

×

Միածանէն մինչեւ Նոր Տաղեր ինչ եղած է ճամբան Մեծարենցի։ Ոմանք տկարացած կը գտնեն, ոմանք բարձրացած։ Իմ կարծիքս միայն փոխուած է, և այս փոփոխութիւնն է որ տարաձգութիւններու հատուածակողմին մէջէն անցնելով՝ վերը տարբերութիւնը կը գոյացնէ։ Միածանին մէջ երիտասարդը կը ներկայանար մեռնելու մօտ հիւանդ մը, իսկ Նոր Տաղերուն մէջ կը ներկայանայ ապրելու մօտ հիւանդ մը։ Յիսրութիւնը, յուսաբեկութիւնը, մահուան սարսուռը, աւելի ցնցող, աւելի սիրող էին իր անդրանիկ հատորին մէջ, ուր Նոր Դուբեան մը կը ծնէր։ Իսկ հիմա այդ ինքնաւուկ, խաւարասէր, տառապող հոգին կը նաթախէ, կը վերապրի, կը կենդանանայ բնութեան հմայքներուն մէջ։ Զգացումի փոփոխութիւն մը պարզապէս որմէ երեւութապէս տուժած կրնայ նկատուիլ բնաստեղծին ուրիշներու վրայ ըրած ազաւորութիւնը։

Իսկ արուեստի տեսակէտով, Մեծարենց քայլ մըն ալ առած է դէպի առաջ։ Նոր Տաղերու մէջ կը ներկայանայ իբր աւելի կատարելագործուած արուեստագէտ մը։ Իր արուեստին ամէնէն ցայտուն կողմերն են վառ երեւակայութիւն մը և խօսուն կազմաւորութիւն մը։ Իր քով գրաւիչ հրապոյր մը ունին միտքը, թեթեւաշունչ և հնչական քերթուածները։ «Զուրէն դարձին»ը, «Ինանուն»ը, «Հովը»ն, «Լուսաբեր քուրիկիս»ը, խօսուն, ցնծուն յօդաւորութիւն մը ունին, ժողովրդական երգերու դասաւորութիւնն ու գրգանքը։

Երկէ գիշեր մոռցեր էիր,
ո՞ւսանակ, դիտե՞ս
Երկէ գիշեր մոռցե՛ր էիր
պատուհանիս իմ հանեան,
պատուհանիս իմ անտես՝
ուր մութ մը գոչէ վիճակի պէս էր կախուեր։

Իր մեծագոյն արժանիքներէն մէկին է այս տեսակ հատուածներու յօրինուածքը և պիտի բաղձայինք որ Մեծարենց մեղի աւելի շատ տար այս փոփկանաղ, թրթռուն, խօսուն ու բարեհամբոյր քերթուածներէն։

Արուեստաւորութիւնը և պատկերագրումը այս երիտասարդին քով հասած է պարզացումի մը որուն չի կրնար հասնիլ արդի ոչ մէկ թրքահայ բանաստեղծ ու գրագէտ։ Պատկերները, իր գրիչին տակ կը յորդին, իր միտքը բնաւ քրքմենք չմոփեր իրերու նմանութիւնները գտնելու, բնութեան ու կեանքի տարանջատութիւնները համադրելու համար։ Իսկապէս խորհրդանշական՝ իր պատկերները անհատաստրիի վառք մը ու պայծառ տուչանք մը ունին։ Ակնա՛ր մը, և ահա քանի մը գիծ իր ճոխագան երեւակայութենէն՝

Վանքին բակը կ'ողողեն հսկայ ծառեր
տարօրէն՝
որոնց տամուկ շուքին մէջ Աստուածամարն
է կարեր։
...Հայրո՛ց, տուն կը Հանի ցանկապատին
քովերէն
և երբի քուշ մը կուգայ պլլուած իր գօտին.
սիւք մը կ'ունցնի, տերեւներ ծո՛փ կը պարնեն
ցնծագին։

Ու մտածումն ալ, հէ՛գ նեղգէհ քաշանոյ,
խաչ հանելով կ'ըսէ բաներ լուսեղէն։
... Ու թիկնաբարձ՝ արեւն ալ տուն կը դառնայ
լեռներէն վեր՝ ինչպէս մշտկն իջաւ գիւղ։
... Որ զերգի ապրանի վար կը սողսկի՝
մարելու երկրին պատաբ ոսկի։

Եւ երեւակայել թէ այս զմայլելի արուեստը, խորհրդանշանութիւնն է որ կը դասաւորուի։ Շատեր չեն վարուիր ոյնչաբանութիւն կոչել այս արուեստը որ արդի բանաստեղծներուն մեծագոյն և նարեւագոյն մէկ մասին արուեստն է։ Ճաշակի և հասկցողութեան ոյնչութիւններ մեայն կրնան կրկողալիլ դասաւորել խորհրդանշանութիւնը որ մարդկային միտքին զարգացման ու նրբացման մէկ յատկանիշն է, և իր բարերար գործը կատարեց՝ զայրով ջախջախել Պառնասեանները այլեւս ճանաչացուցիչ դարձող հեռատեսականութեան ու միտքնակութեան դուռները։ Եւ իր այս գործին համար, ու իր ակզնաւորութեան մէջ, խորհրդանշանութիւնն ալ, ինչպէս ամէն գրպրոց, պարտաւոր էր ծայրակեղ ըլլալ։ Եղաւ ծայրակեղ՝ անխմանալի ըլլալու աստիճան, և սակայն ժամանակը զայն բերաւ ոչմի իր չափաւոր ու գեղեցիկ արժանիքին մէջ դրաւ։ Մեծարենցի արուեստն ալ այս չափաւոր ու գեղեցիկ արժանիքին մէջ է անա։ Մեր սերունդը ուրախ է որ իր մէջ կրնայ ցոյց տալ բանաստեղծ մը որուն քով երեւակայութիւն, զգացումի Արուեստ ձեռք ձեռքի, հաւասար հզաստրակցութիւնով մը կը խանդաւառն, և որուն քով Գաղափարն ալ իր նշոյլներով կ'ոսկեզօծէ հորիզոնը, գաղափարը՝ որ անպայմանաբար պէտք է ըլլայ գրականութեան և արուեստին։

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՍԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԽԱՂԱՂԱԿՆԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՆԸ

Լուիզիանայէ անմեղ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ծովակալ Իվընս՝ Քօճնիֆիրի՝ որ մարտանաւին ճակատարտին մէջ նախագահ Բուղվէյրի հաւանութեամբ յայտարարեր է թէ Նաւատորմին վերադարձի համար Սուէզի ջրանցքին պիտի ըլլայ։ Զրահաւորները, խաղաղ ծովին նպաստաւորուած, «զղանիին կազմութեամբ կը նաւեն ժամեան տասնուկէս հանդոյց ռազմագիտեամբ, մատանաւերուն միջեւ հեռաւորութիւնները զբաղեցնելով։ Անցած չորսամի կէս օրին ամերիկեան նաւատորմիղը Սնակասս Անցքէն անցած պիտի ըլլայ։

Քիւնասայի պաշտօնաթերթը ամերիկեան նաւատորմին հաղաղական մեկնելուն վրայ խորհրդածելով, կ'ըսէ։—

«Բանաստաղծներուն համար ցայտուն իրողութիւնը ա՞յն է թէ իր մեծ դրացին, որուն սահմանները և չափերը իր սահմանակերուն և չափերուն կը հպին գրեթէ մէն կէտի վրայ, հաստատելու վրայ է իր նաւային գերակշռութիւնը, հաստատելու վրայ ա՛նպիսի մարդի մը մէջ որ ամերիկացի կերպով մասնաւոր կանութեան մղումի ամենէն մեծ կեդրոնը պիտի ըլլայ մօտաւոր ապագայի մը մէջ։ Բանաստաղծ, ոչ նուազ նաեւ Միացեալ Նահանգներուն համար Խաղաղակնը բնատնի ծով մըն է։ Բանատաս իր սեփական տնտեսական կարգադրութիւնները ունի ձարոնի հետ, իր սեփական չորենասային կապակցութիւնը Ծ. Արեւելքի հետ, և Խաղաղակնի վրայ իր վաճառականութիւնը անչափելի տարբ մը պիտի ըլլայ իր ազգային զարգացումներուն մէջ։ Այս չահերուն պաշտպանութեան համար Բանատաս հիմա բոլորովին աչքը տնկած է Մայր-Հայրենիքի՝ (Անգլիոյ) վրայ, և Լոնտոնի ծովային նախարարութեան հետ գործակցական նաւային պայմանութեան կարգադրու մեծագոյն բացակայութեան երեսէն՝ Խաղաղակնի Բանատական ծովերուն վրայ Բրիտանական զրահաւորները տեղի տուին Միացեալ Նահանգաց մարտանաւերուն։ Բրիտանիա կը պահէ հեռաւոր ծովերը, ոչ ոք սակայն կը պահէ Բանատայի ծովերը։ Ինչպէս Բրիտանական Թօլսմպիոյ նախկին վարչապետ Թրէնը յայտարարեց Բանատա Բրիտանիոյ վերջին հաւաքման տեղն, այսօր Բրիտանական Թօլսմպիոյ փողոցներուն մէջ ամերիկեան ծովային զինուորներ կը տեսնուին, ոչ թէ անդլիական։ Սակիկ պարագայ մըն է որ կրնայ խորհիլ տալ Բանատացիներուն, ի նկատ առնելով ազգային վաճառականութեան խնդիրը, որուն համար կը պարտաստուին Ճարոն և Բանատա։ Սակիկ զատ կայ ճարոնական գաղթականութեան անհունապէս աւելի դժուար խնդիրը, և Բանատայի ու Միացեալ Նահանգաց ամբողջ յարաբերութիւնը Խաղաղակնի ծովերիրքներուն վրայ, և ա՛յն դժուարութիւնները, որոնց ամենէն վերջինն ապացոյցն էր Ալասքայի սահմանա-

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ)(42)(

Կիրքին Զոհերը

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Ժ.Բ.

ՍՈՏԱՀԱՍԱԼԻԿ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ

Օդը սաստիկ ցուրտ էր, հիւսիսային խիստ հով մը սառեցնել կ'սպառնար ամբողջ Բարիզը։ սասկ օդի մը՝ Կասթօն փոխանակ անսիրապէս կառք նստելու, պաշտօնական դրան առջեւ վեր վար կը շրջագայէր մոսխոհ, ինչ որ ուշադրութիւնը գրաւեց երկու կառապաններուն ու ոստիկան զինուորին, որ սկսաւ աչքը չքաժնել երիտասարդին վրայէն, չկրնալով հասկնալ թէ սասկն հարուստ մէկը որ կառք, ծառայ, մուշտակ, ամէն պերճանք ունէր, ի՞նչպէս հասարակ մարդու մը նման կը ալքտար դրան առջեւ։ Կասթօն զգաց ոստիկանին զինքը հետաքնդրելը ու երբ կը պատրաստուէր անոր զգացնելու թէ հօրեղբօրը հարցաքննիչ պարոն Տարսիի կ'սպասէր, յանկարծ պաշտօնական դռնէն ներս կառք մը մտաւ, ուրկէ կին մը ու երիկ մարդ մը դուրս եկան. երիկ մարդը քաղաքային հագուստով ծպտուած ոստիկանի մը երեւոյթն ունէր։ Կասթօն քիչ մը մտածելով՝ ճանչցաւ կինը, այո՛, զայն տեսած էր Պէռթի քրոջ տիկին Բրօզօնի տունը։

—Օ՛հ, բաւ, հիմա պիտի հասկցուի թէ Պէռթ ոտք կոխած չէ Օբէրայի պարահանդէսը։ ամէն բան պիտի ճշդուի, տասը վայրկեան ետք հարցաքննութիւնը պիտի աւարտի։

Քիչ ետք Կասթօն Արդարութեան պաշտօնական գաւիթը մէկ ուրիշն ալ տեսնելով,

—Պէռթի քրոջ սպասուհին, բացագանչեց, անպատճառ այս կինն ալ պիտի հարցաքննուի, որ պիտի վկայէ թէ ինք եկաւ տիկ. Շամպրիի տունէն կանչեց Պէռթը և օրիորդը այն գիշեր Օբէրայի պարահանդէսը չգնաց։

Երիտասարդին այս մտածումներուն մէջ ծանօթ ձայն մը,

—Հոս ի՞նչ կը բանիք, սիրելի՛ Կասթօն, բաւ։

Կասթօն Լոթիֆը տեսնելով դիմացը, վերջին ծայր սրտնեղեցաւ, սակայն զգացումը չմատնելու համար,

—Դո՛ւք ի՞նչ գործ ունիք հոս, հարցուց։

—Ձե՞ք գիտեր, պատասխանեց չաղակրատը. ես ձեզի չըսի՞ որ անպատճառ խորհրդաւոր գաղտնիք մը կայ այս գործին մէջ, դուք զիս ծաղրեցիք. հիմա սակայն հարկաւ ձեր մեծայարգ հօրեղբօրմէն հասկցաք անուշտ թէ ո՞րչափ իրաւունք ունէի դատաստաններուս մէջ. սպանուած կինը Ժիւլիա Տօրսիվալն էր զոր ես գտայ օթեակին մէջ։

—Այո՛, հօրեղբայրս ամէն բան պատմեց, բաւ Կասթօն, բայց կը կարծեմ որ այս սպանութեան առթիւ ձեր գիտցածն ալ մեծ բան մը չէ. ես ալ ձեզի պէս տեսած էի սեւ տմինոյով կնոջ մը մանել Բլլալը։

—Կ'աղաչեմ, անանկ խնդիրներու մէջ բաղդատութեան մի՛ մանէք ինձ հետ. դուք կարեւորութիւն իսկ չէք ընծայեր սասկի ոճիրներու, մինչդեռ ամէնէն աննշան մանրամասնութիւնն իսկ աչքէ չեմ վրիպեցներ ես. դուք օթեակէն ներս մտնող կնոջ հասակն ու ձեւը ուշադրութեան չառիք և իրաւունք ունիք։

— Հօրեղբօրս մեծ ծառայութիւն մատուցիք այս պարագային, բայց կ'աղաչեմ իրարանցում չուզեր, աճապարանքով մի՛ շեղիք ճշմարտութենէն։

—Ի՞նչ կը կարծէք զիս, ես անանկ ամէն հովէ չեմ երնրար, մինչեւ որ ստոյգ համոզում չգոյացնեմ, գաղափար չեմ յայտներ գործի մը նկատմամբ. վստահ եղէք որ ձեր այս բարեկամը միայն պիտի յաջողի լուծել վրէժը Ժիւլիա Տօրսիվալի. հարիւրաւոր ապացոյցներ ձեռք բերի, որոնց ամբողջացումէն պիտի յայտնուի ճշմարտութիւնը։

—Շատ լաւ, յաջողութիւն կը մաղթեմ։

—Գիտցէք սակայն որ ձեր հօրեղբայրը խիստ գոհ պիտի մնայ իմ այս ծառայութենէս։

—Ուրեմն առանց ժամանակ կորսնցնելու, գացէ՛ք գտէք զինքը։

—Այո՛, անառարկելի կ'երթամ, բարեկամս, եթէ այս գիշեր Բլիւպ գաք ալ աւելի մանրամասնութիւններ պիտի ստանաք այս խորհրդաւոր ոճիրին նկատմամբ։

Լոթիֆ քաջուեցաւ գնաց, Պէռթի քրոջ սպասուհին ալ ծպտուած ոստիկանի մը հետ պաշտօնատունէն վեր կը բարձրանային, Կասթօն Լոթիֆի իրարանցումներէն վախնալով,

—Վախնամ այս պարապ գլուխ չաղակրատը գործը կնճռոտէ, բաւ ինքներն, եթէ հօրեղբօրս միտքը պղտորէ, ան ատեն վայ եկած է մեր գործին գլխուն, Աստուած տար որ խելքին փչածը չխօսէր, առ այժմ Պէռթ Լիսթրալի վրայ բան մը ըսած չունի, ո՛չ ալ զայն ճանչցած ըլլալ կը թուի, եթէ ճանչնար հիմա ո՛վ գիտէ ի՞նչ սուտեր իրաւներ պիտի խառնէր իրարու, բայց հօրեղբօրս պէս ուշիմ դատաւոր մը հարկաւ գիտէ կարեւորութեան աստիճանը Լոթիֆի նման պարապ գլուխ մէկու մը։

Ժամանակը բաւական առաջացած էր, Կասթօն անձկութեամբ կ'սպասէր և ոչ ոք դուրս կ'ելլար, ըսել է կը չարունակուէր հարցաքննութիւնը, արդեօք Պէռթի վրայ ալ կասկածած էին։ Կէս ժամ ալ անցաւ, այս պահուս կառք մըն ալ մտաւ դռնէն ներս, ուրկէ դարձեալ կին մը ու ոստիկան մը վար իջան, այս կինն ալ ճանչցաւ Մարիէթ ոստիկանին հետ ներս մտաւ, Կասթօն չուարած էր բացարձակապէս, քանի գործին ծանրանալը տեսնէր, նոյն համեմատութեամբ ջիղերը թուլնդ կ'ելլէին ու հիմա գրեթէ ինչ ընելիքը չէր գիտեր, Ժիւլիաի սպասուհին գիտէ եղեր մարդասպանը, ուրեմն Պէռթի անմեղութիւնը պիտի վաւերացուէր չուտով, ուստի Կասթօն այս պարագային մխիթարելով,

—Հօրեղբայրս աղէկ բաւ Ժիւլիաի սպասուհին կանչելով, բաւ, վստահ եմ որ մեծ ճիգեր կ'ընէ Պէռթը ազատելու համար, ապրիս հօրեղբայրս. հիմա ադամ արձակէ տեսնամ Պէռթը։

Կասթօն չէր սխալած իր կարծիքին մէջ, քառորդ մը ետք բակին ներքին դռնէն կառք մը դուրս եկաւ, զոր ուշադիր կերպով զննելով երիտասարդը Պէռթ Լիսթրալը տեսաւ անոր մէջ, ուիսկոյն դէպի դուռը վազեց որպէս զի նշանածին ընկերանայ, կառքը սակայն առանց ժամանակ կորսնցնելու կայծակի արագութեամբ անցաւ գնաց, երիկ մարդ մըն ալ կար կառքին մէջ, որ ծրպտուած ոստիկանի մը երեւոյթն ունէր։

Կասթօն յուզումէն ու յուսահատութեան սաստկութենէն դեմ դէմին կտրած,

—Աւա՜ղ, բանտարկած են Պէռթը, հծծեց, ետքը իր կառքին մէջ ցատկեց ու Պէռթը տանող կառքը մատնանիշելով կառապանին,

Մա կառքը պիտի հետապնդես, ըսաւ, չուտ հասի՛ր անոր, աչքէ մի՛ փախցներ։

(Շարունակելի)

դյուխը։ Ուստի Քանատացիք կրնան միթէ չատ երկար ատեն ախորժել իրենց ներկայ դիրքէն։»

Վերջապէս Թոքիոյէ երկար հեռագիր մը կը պարզէ մամլի ա՛յն հանդարտութիւնը, որով Ճաբոնցիք կը դիմաւորեն ամերիկեան նաւատորմին Խաղաղական ուղեւորութեան իրողութիւնը։ Իրաւ է թէ իրենք ալ սկսած են կասկածիլ այս մեծ ուղեւորութեան և կարեւոր կարգադրութեան նպատակին վրայ, որովհետեւ դժուար կրնան ըմբռնել որ Ամերիկայի ներկայ կացութեան մէջ, երբ մէկ կողմէն սեղանաւորական տագնապը, և միւս կողմէն Նախագահութեան ընտրութեան խնդիրը ա՛նքան կը զբաղեցնեն միտքերը Ամերիկայի մէջ, կառավարութիւնը իբրեւ անհրաժեշտ նկատէ Խաղաղական Ովկիանոս զրկելու կարեւոր նաւատորմիղ մը, պատերազմական բոլոր հանդերձանքներով։ Սակայն, ինչ որ ալ ըլլայ, Ճաբոնցիք իրենց պաղարիւնը չեն կորնցներ գլխաւոր երկու պատճառներով։ Նախ իրենց ծովային գերակշռութիւնը վանգուած չէ տակաւին Խաղաղական չուող ամերիկեան այդ նաւատորմին բաղդատմամբ. Երկրորդ՝ որովհետեւ մեծ յոյս ունին իրենց զինակից Մեծին Բրիտանիոյ ուշիմութեան և դիւանագիտական ճարտարութեան վրայ, որոնցմով պիտի չթողու որ Ճաբոն ընկճուի ծովուն վրայ։ Ճաբոնի ա՛յսքան չուտ տարանալը երբեք չի պատճառեր Մեծին Բրիտանիոյ քաղաքականութեան, որ Ճաբոնի զօրութենէն մեծապէս օգտուեցաւ, և անոր յաղթութիւններուն շնորհիւ էր որ ապահովեց իր Հնդկաստանի սահմանագլուխը, դաշնակցութիւն կնքելով Ռուսիոյ հետ, և իր վաճառականութիւնը ապահովելով Կեդր. Ասիոյ և կարեւոր շահաստաններու վրայ։ Ճաբոնի փայլուն յաղթութիւնները մինչեւ մէկ ատենն նպաստեցին Անգլիոյ և Ֆրանսայի ներկայ համաձայնութեան, որ ի հարկին մէկ-երկու ժամուան մէջ կրնայ կանոնաւոր զինակցութեան մը փոխուիլ։ Ռուսեւճաբոնական պատերազմէն վերջն էր որ Մեծն Բրիտանիա ի գլուխ հանեց իր երկար ատենէ ի վեր յոյսցած քաղաքականութիւնը, ա՛յն է ապահովել իր ծովային գերակշռութիւնը, և իր աշխարհածաւալ Պետութեան բիւրապատիկ շահերը պաշտպանել միջազգային համաձայնութեանց ցանցով մը։ Եթէ Ճաբոնի ծովային զօրութիւնը ա՛նքան չուտ փճանայ, Մեծին Բրիտանիոյ Ծ. Արեւելեան քաղաքական և առեւտրական շահերը կը վտանգուին մեծապէս, և Ռուսիոյ հետ իր կնքած պայմանագրութիւնը կը ջնջուի ինքնաբերաբար։ Ծովուն վրայ ակարացած Ճաբոն մը ցամաքի վրայ անզօրութեան դատապարտուած Ճաբոն մը կը նշանակէ, և մէջտեղ կը հանէ դարձեալ վտանգաւոր ու սպառնալից ռուսական ախոյանը Մանչուրիոյ դաշտերուն վրայ և Զինաստանի մասնաւոր ծանօթ յաւակնութիւններուն մէջ։ Մեծին Բրիտանիոյ կողմէ Ճաբոնի վրայ դրուած յոյսը թեթեւ բան մը չէ, մինչեւ իսկ անոր զինուորական աջակցութիւնը ապահոված է, երբ հեռաւոր կամ մօտաւոր ո՛և է ժամանակի մէջ ռուսական արշաւանք մը պատահի Հնդկաստանի անգլիական սահմաններուն վրայ։ Ասկէց զատ Ճաբոնի հետ իր զինակցութենէն վերջ Անգլիա պակսեցուց Խաղաղականի հեռաւոր ծովերուն իր պահակ նաւախումբերը, անգլեւճաբոնական զինակցութիւնը լաւագոյն և բաւական երաշխաւորութիւն մը համարելով բրիտանական գաղթային ստացուածներուն պաշտպանութեան համար։ Անգլիոյ այս ընթացքին հետեւեցաւ նաեւ Ֆրանսա իր նաւային ու զինուորական ուժերը մեծապէս զեղչելով Խաղաղականէն և Ծ. Արեւելքէն։ Հետեւաբար, Անգլիոյ չափ Ֆրանսա եւս շահ ունի Ճաբոնի նաւային ուժերուն անխախտ մնալէն։ Ճաբոնի տկարացումը ոչ միայն Միացեալ Նահանգաց անմրցելի պատուարը կը տնկէ Ծ. Արեւելքի մէջ, այլ նաեւ եւրոպական քաղաքականութիւնն ալ իր ներկայ հաւասարակշռութիւնը կը կորսնցնէ, գերմանեւռուսական դաշնակցութիւն մը յարուցանելով, որ իր անմիջական ազդեցութիւնը կրնայ ուղեղնալ նաեւ Ծ. Արեւելքի մէջ։

Ճաբոն ներկայ քաղաքական համաձայնութեանց պահպանման անխուսափելի տարրը կը նկատուի Մեծին Բրիտանիոյ և իր դաշնակից Ֆրանսայի կողմէ, բայց ծովու ու ցամաքի վրայ զօրաւոր Ճաբոն մը։

Իրաց այս վիճակին մէջ չի կարծուիր ուրեմն որ Մեծն Բրիտանիա թոյլատրէ ամերիկեան նաւատորմին կողմէ Ճաբոնականին փճացումը, զայն իր բախտին թողուով։ Պիտի չթոյլատրէ որ Ճաբոն նախայարձակ ըլլայ, առանց կանխաւ հաշուելու և ստուգապէս գուշակելու իր յաղթութիւնները ամերիկեան հակային վրայ, ճիշտ ինչպէս հաշուած ու ստուգած էր Ռուսիոյ հետ պատերազմէն առաջ։ Հակառակ պարագային, դիւանագիտութեամբ միայն պիտի լուծուի Միացեալ Նահանգաց և Ճաբոնի վէճը, եթէ նոյն իսկ չառ աւելի զիջումներ ալ պարտաւորուի ընել Ծագող Արեւուն կայսրութիւնը։

ՍԸՐ ԶԱՐԼԶ ՏԻԼՔ՝ ՀԱՄԱԶՕՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՑ.— Մեծին Բրիտանիոյ արտաքին գործոց Նախարարութեան Նախկին խորհրդական Սըր Զարլզ Տիլք, Բարիզցիներուն հին մէկ բարեկամը, այս միջոցիս հիւր է անոնց, և ամենուրեք մեծ ընդունելութիւն կը գտնէ։ Անցեալ օր հաւաքումի մը առթիւ բանախօսութիւն մը ըրաւ, նիւթ ունենալով «Ցարաբերութիւնները Տէրութիւններուն միջեւ»։ Ամէն նիւթի, որ Ֆրանսայի և Անգլիոյ յարաբերութիւնները կը շօշափէր, ակնարկեց։ Ճաբոնի և Միացեալ Նահանգաց յարաբերութիւններուն ալ թեթեւ ակնարկութիւն մը ըրաւ։ Բայց իր բանախօսութեան ամենէն ուշագրաւ մասը ա՛յն էր, երբ Իտալիոյ, Սպանիոյ, Անգլիոյ և Ֆրանսայի կատարեալ համաձայնութիւնը կը շեշտէր իրենց փոխադարձ ծովային ու գաղթային շահերուն համար։ Սըր Զարլզ Տիլք լաւատես է այս քառակողմ համաձայնութեան վրայ, և աշխարհի խաղաղութիւնը ապահովուած կը նկատէ, և հորիզոնին վրայ երբեմն երբեմն փոքրիկ ամպերը նկատի չառներ։ Ի վեր հանեց Անգլիոյ և Ֆրանսայի երբեմնի սպառնալից հակառակութիւնը, և ա՛նպէս կը կարծուէր թէ այս երկու երկիրները բնաւ պիտի չյաջողէին այսպիսի արտագին համաձայնութեան մը գալ զիրենք բաժնող ներքին ու գաղթային խնդիրներու վրայ։ Երկուստեք սխալներ գործուեցան, ըսաւ։ «Համաձայնութիւնները ա՛րքան երկարատեւ ըլլան, խաղաղասէրները ա՛նքան ուրախ կ'ըլլան», յարեց Սըր Զարլզ Տիլք։ Եւ քանի որ Տէրութեանց կարեւոր մասը իրենց գաղթային շահերը համաձայնեցուցած են, ինչո՞ւ պատերազմ տեղի ունենայ, ըսաւ։ Այս համաձայնութեանց շնորհիւ Տէրութիւնք առատ պատեհութիւն ունին խաղաղութեամբ կարգադրելու իրենց միջեւ ծագած դժուարութիւնները և կնճռոտութիւնները հարթելու։

Տօքթօր Գարլօ Ցակոբեանի ազդը

կարդալ չորրորդ երես

ՔՐՈՆԻԿ

ԱԶԳ. ՀԻԼԱՆԴԱՆՈՑ

ՀԻԼԱՆԴԱՆՈՑԻ ՓՈՔՐԻԿՆԵՐԸ

Ձեր ձեռքերուն կը նային Հիւանդանոցի փոքրիկները, այն անոք ու անօգնական տղաքները զորս զուարճացնելէ և անոնց ալ ձեր փոքրիկներուն հետ երեսը խնդացնելէ հաճոյք կը զգաք, ո՛վ բարեպաշտ հոգիներ։ Գթութեան այս յարկին տակ մանուկներուն արտասանած խօսակցութիւնը եթէ հանդիսատես եղած ըլլայիք, եթէ գիտնայիք թէ անոնք ո՛րչափ անձկութեամբ կ'սպասեն ձեր կաղ մնդի նուէրներուն, պիտի կրկնապատկէիք ձեր առատաձեռնութիւնը ու չզդացնէիք անոնց թէ իրենք զուրկ են ծնողական հոգածութենէ։ Դուք ո՛վ հարբեր ու մաքեր և գո՛ւբ ով փոքրիկները մխիթարել սիրողներ, ամէն տարուան պէս այս տարի ալ հաճեցէք ձեր կաղանդի նուէրները փութացնել Հիւանդանոցի փոքրիկներուն որոնց թիւը 300ի կը հասնի այս պահուս և որոնք Հիւանդանոցի անձկութեան պատճառով ամէն տարիէ աւելի պէտք ունին ձեր առատաձեռնութեան, կաղանդի սեղանի մը շուրջ բոլորուելու, և իրենց վիճակուած կեանքի դառնութիւնները մոռնալու համար։ Ամէն տարուան պէս այս տարի ալ թող փայլին ձեր սիրելիներուն անուններ Մանզուէի այս էջերուն մէջ և անոնց հասակակից մինի մինի աղբիրիկները ու քուրիկները Հիւանդանոցի շէնքին մէջ թող մխիթարուին թէ փոքրիկներ կան դուրսը ընտանի յարկերու տակ որոնք իրենց վրայ կը մտածեն և կաղանդի նուէրներ կը հասցնեն իրենց։

Ասուասիկ Հիւանդանոցէն զրկուած առաջին նուիրատուներու ցանկը.—

Բասիմարդիք՝ Մարտիրոս Էլիզա Սիրարփի	Գօչունեան	20
Արշալոյս Արուսեակ Շուշան Կարապետ	Վանլեան	20
Ատրինէ Մարի	Գայսէրեան	20
Գրիգոր Մըսրեան		10
Արտաւազդ Անտոնեան		5
Գէորգ Զարդարեան		5
	Գումար	80

ՔԱՂԱՔ. ԺՈՂՈՎԸ երէկ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ գումարուեցաւ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Տիրան պէյ Աշանին։ Ժողովականներէն ներկայ էին Օօքթ. Տիգրան պէյ Ահէմեան, Յարութիւն էֆ. Ալանեան և Մկրտիչ էֆ. Ասասեան։

Ժողովը գլխաւորաբար զբաղեցաւ օրակարգին վրայ գտնուած խնդիրներէն հետեւեալներովը։

1. Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մասնակցութեան հարիւներու քննութիւնը Քաղ. Ժողովոյ որոշմամբ յանձնուած Տնտես. Խորհրդոյ յանձնուած և եկեղեցւոյ ելմտացոյցը հաւասարակշռելու համար հարկ դատուած անօրինութիւնները վերապահուած էին Տնտես. Խորհրդոյ կողմէ մատուցանելի տեղեկագրին և միանգամայն որոշուած էր առժամեայ կերպով կազմակերպել Քաղ. Խորհուրդը, ցնոր անօրինութիւն վարելու համար եկեղեցւոյ գործերը։ Տնտեսական Խորհուրդը մատուցած ըլլալով իր քննութեան տեղեկագիրը, Ժողովը հասու եղաւ որ հարիւները ճիշդ են ու կանոնաւոր, գանձումը վճարում արտօնագրերու և ընկալագրերու դրութեամբ կատարուած, իսկ մատակարարութեան մասին տեղի ունեցած դիտողութիւններն ուշադրութեան առնելով ընդունեց զայնս, և որոշեց ըստ այնմ հարկ եղած հրահանգը ուղղել Թաղ. Խորհուրդին և յանձնարարել որ ծախքերը չափաւորելու հիման վրայ նոր ելմտացոյց մը պատրաստուի։ Ժողովը վերակազմեց նաև Թաղ. Խորհուրդը որու անդամ կարգուեցան Թաղին ծանօթ և պատուաւոր ազգայիններէն հետեւեալները. Վսեմ. Ռօպէր էֆ. Եաղճեան (Առեւտ. և Հանրագուտ չինութեանց Նախարարութեան ընդհ. վիճակագրութեանց Տնօրէն), Տիրան պէյ Միւշկիէրեան (վաճառական), Յովսէփ Պարտիզպանեան, որ պատարագէն առաջ, հովուին ու հօտին փոխադարձ պարտականութեանց վրայ քարոզ մը խօսած է (*)։ Նորընծայ Տ. Բուբէն հայր ալ նոյն օրը քարոզ մը խօսած է և ժողովուրդը չափազանց գոհ մնացած է քարոզելու կարող քահանայ մը ունենալ ըլլալուն համար։

*** Շնորհազարդ Ս. Կաթողիկոսը իր հովուական այցելութենէն Սիս վերադարձած, Մայրավանքին մէջ Վանական Խորհուրդ մը ընտրած է, որուն անդամ նշանակուած են Տ. Բարսեղ Մանկրբեան, Տ. Ղեւոնդ Թուբ-Մարգսեան, Տ. Հրանդ Կարսեան Ծ. վրդ.ները և Տ. Գիւտ Մխիթարեան և Տ. Ներսէս Դանիէլեան վրդ.ները։ Սոյն ընտրութիւնը Հայրապետական կոնդակով հաստատուած է։ Վանական Խորհուրդը իր դիւանի ընտրութիւնը կատարելէ ետք կարգ մը պաշտօններու բաշխումը կատարած է որու արդիւնքը եղած է հետեւեալ կերպով.— Տ. Ղեւոնդ Ծ. վրդ. Կաթող. փոխանորդ և մատակարար, Տ. Բարսեղ Ծ. վրդ. լուսարարապետ, Տ. Հրանդ Ծ. վրդ. շինութեանց և ագարակի վերատեսուչ, Տ. Գիւտ վրդ. ելեւմտից պաշտօնեայ և Տ. Միքայէլ վրդ. հաւաքիչ։ Վանական Խորհուրդը ձեռնարկած է Մայրավանքին ընդհանուր ելմտացոյցի պատրաստութեան։

ՌՈՏՈՍԹՈՅԻ Առաջն. Տեղապահ Տ. Արիստակէս Եպսկ. Վանքեան, իր թեմական այցելութեան միջոցին Տարտանէլի մէջ քուէարկութեամբ ընտրած է նոր Թաղ. խորհուրդ մը որուն անդամ ընտրուած են, Մանուկ էֆ. Առաքելեան՝ (Առենապետ), Յովհաննէս էֆ. Տ. Նէրսէսեան՝ (Առենադպիր), Մանուկ էֆ. Մուրատեան՝ (Գանձապետ) և Մկրտիչ Մեսրոպեան, Թագւոր Փափազեան, Թագւոր Մոմնագամզեան և Խաչիկ էֆ.ները։ Նոյնպէս Տ. Արիստակէս Եպիսկ. կազմած է տեղւոյն վարժարանին համար Հոգաբարձութիւն մը և Աղքատախնամ մարմին մը, որոնց պէտքը զգալի էր։

*** Տ. Արիստակէս Սրբազան Կէլիպոլուի մէջ ալ, տեղւոյն Աւագերէցին և Թաղ. Խորհրդոյ ու ժողովրդեան խնդրանաց համաձայն, Ս. Թորոս եկեղեցւոյ լուսաբար Տիրացու Սարգիս Նաթրեանը, որ քսան տարիէ ի վեր կը պաշտօնավարէր, անցեալ շաբթու Թադէոս և Բարթուղիմէոսի տօնախմբութեան օրը քահանայ ձեռնադրած է զայն կուելով Տ. Թորոս։

ԽԱՐԲԵՐԴ հասաւ Նոյմ. 10ին Գօրնէյլի համալսարանին ընթացաւարտներէն Տ.թթ. Օլմթիտ իր երկու ընկերներովը, որոնք յատկապէս զրկուած են նոյն համալսարանին կողմէ հնէաբանական ուսումնասիրութիւններ կատարելու համար։ Տ.թթ. Օլմթիտ նոյմ. 16ին Եփրատ Գօլէճի մէջ հնախօսութեան վրայ շահեկան բանախօսութիւն մը ընելով խիստ գոհ ձգած է իրեն ունկնդիր ուսուցիչները և ուսանողները։

ՄՆԱԿԵԱՆ թատերախումբը որ այս պահուս յաջող շրջան մը կը բոլորէ Ռուսօսթոյի մէջ, այս անգամ 160 դրչ. եւս դրկած է խմբագրութեանս ղրկուեալ կատակերգակ Զափրաստի ընտանեաց ի նպաստ։ Սոյն գուսլարը յանձնեցինք այրի տիկին Զափրաստի։

ՀԱԳ-ՀՈՄԷԱԿԱՆՆԵՐԻՆ.— Բերա, Թագսիմ, Ս. Յովհան Ոսկերերան և կեղեցւոյ բակին փողոցի կարգը որոշուած էր մեծ աբարբրման մը չինել որ տարեկան 250 ոսկիի մօտ եկամուտ մը պիտի բերէ եկեղեցիին և յարակից դպրոցին։ Նոյն եկեղեցւոյն ժողովրդապետ Տ. Նիկողոս Ծ. վրդ. Պաչեան յաջողած է չինութեան անհրաժեշտ գումարին կէսը հայթայթել բարեբէր նուիրատուներէ։ Եկեղեցիին հաստատները հետզհետէ նուազելու վրայ են և դպրոցին ու եկեղեցիին պաշտօնեաները միշտ յետնեալ պահանջներ կ'ունենան անուանկին վրայ։ Կ.-Պատրիարք Սրբազանը և Վարչական ժողովը թէեւ համամտութիւն յայտնած են՝ որ իրենց ուրոյնումը տուած՝ աբարբրմանին չինութեան համար, սակայն թաղեցիներէն ոմանք սկսած են անտեղի առարկութիւններ յարուցանել որոնք արդարանալի ո՛և է հիմ չունին։ Առարկողները եկեղեցիին բարեգործութեան անվայել կը գտնեն գաւթին մէջ սասկ չէնքի մը կառուցումը։ Այս դիտողութիւնը կրնար լաւի ըլլար եթէ եկեղեցին իր լիառատ եկամուտները ունենար և յաւելուածական չահագիտութեամբ մը կառուցուէր աբարբրմանը։ Մինչդեռ եկեղեցիին ու դպրոցին գոյութեան անհրաժեշտ սատարը ըլլալու կոչուած է հասոյթը այս չէնքին որ եկեղեցիին բարեգործութեան վնասելու բնոյթն ալ չունի, քանի որ գաւթին պիտի մնայ իր արդի վիճակին մէջ, մինակ թէ փոխանակ ամբողջութեամբ բացօթեայ ըլլալու մէկ մասը ծածկուած պիտի ըլլայ։

ՍՍՍՑԱՆՔ Նչան Պապիկեան գրատան 1908ի պատկերազարդ տարեցոյցը որ խմբագրուած է հրապարակի ծանօթ գրողներուն մեծագոյն մասին մասնակցութեամբը։ Կը բովանդակէ զուարճալի՛քներ, գիտելի՛քներ և բազմաթիւ անտիպ յօդուածներ արձակ և ոտանաւոր։ 250 էջէ կը բաղկանայ և կը ծախսուի միմիայն 5 դրչ.ի։ Կը յանձնարարենք փափկաճաշակներուն և ընթերցասէրներուն։

ԶԱՔՍՆԴՔ

Առաջիկայ Բշ. 17 Դեկտ. ժամը 7½ին Բերա Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ տեղի պիտի ունենայ պսակադրութեան հանդէսը ԵՐՈՒԱՆԴ էֆ. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆԻ ՕՐ. ՄԱՌՒ ՄԱԳՈՒԼԵԱՆԻ հետ։

Ընդունելութիւնք՝ Թօքթալեանի սրահը։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Կիրակի օր Բանկալթի, Յովակիմեաններու բնակարանին մէջ ընտանեկան համեստ շքով տեղի ունեցաւ Օր. Նէվրիկ Յովակիմեանի նշանախօսութիւնը Արտաչէս էֆ. Դաւիթեանի հետ, ազգականներու և բարեկամներու ներկայութեան։

Խօսեցեալը՝ Օր. Նէվրիկ միշտ օգտակար պաշտօնավարութիւն մը ունեցած է իբր տիպար մանկապարտէզապետուհի, իսկ Արտաչէս էֆ. ինքնօգնութեամբ զարգացած համեստ և պարկեշտ երիտասարդ մը է։

Տարիս Լանթէի Սէրը

ԳՐԵՑ՝ ԲԻՇԷՌ ՅՕՍ

ՃԺԵ.

«Զիկա կը փափաքի Արաքէլի մէջ կոմսուհին որբերուն փոխասացութիւնը մակ ընել, ինչ որ ճիշդ Ծնունդին գիշերը կը պատահի։ Մնաց որ քանի մը օր տակաւին քալա պիտի ըլլայ Ցանիկուլոսի վրայ երթալէ առաջ... Ինչ ունիս։»

«Զիկա Ցանիկուլոսի վրայ կ'երթայ... Բժիշկը ինչպէս հաւանեցաւ ասոր։»

«Կոմսը պատրաստեց ամէն բան։

«Ա՛ն։»

«Կոմսուհին որբուկներուն վրայ իր պատմութիւններովը։ Բժիշկը լաւագոյնը կը յուսայ այս պատճառաւ։»

Որովհետեւ Տօնաթօ չէր ըմբռներ, ուստի պարզեց անոր Տարիա.

«Բժիշկին հաստատութիւնը սահմանակից է Մասիմա Հաստատութեան պարտէզին։ Պիտի խնդրեմ կոմսուհէն որ Զիկա մերթ ընդ մերթ աղջիկներուն հետ ժամանակ անցընէ։ Բժիշկը կը յուսայ որ տղայոց հետ յաճախակի հաղորդակցութիւն մը —ճիշտ այդ տղայոց հետ— պիտի կրնայ կատարեալ փոփոխութիւն մը, կատարեալ առողջութիւն մը գործել։ Ուստի կը տեսնես...»

Տօնաթօ կը տեսնէր։ Մտքովը կը տեսնէր Տարիայի աղջիկը բաց կապոյտ զգեստներու մէջ ճերմակ քօղով ու կարմիր վարդապակով որբերուն միջեւ հրաչագեղ կնոջ, որ անհամբեր իրեն կը սպասէր, և որուն մօտ կ'առաջնորդէր զինքը անչուկ ա՛յն տարօրինակ դռնապանուհին։

XVI.

Տօնաթօ Քարբինէթօ այցելեց, անգամ մը տեսնելու իր ամայի ծննդավայրը, իր ողորմելի հօրենական տունը, իր ծնողքը, եղբայրները, քոյրերը և երկրացիները։

Վօլոքեան լեռները միշտ նո՛յն անյոյս դէրբուկ ապառաժնե՛ր էին, Լէօն ժԳ.ի ծննդավայրը միշտ նո՛յն աշխարհանվատ, կեանքի բոլոր լաւագոյն ոգիներէն խուսափուած նո՛յն վա՛յրն էր։ Իրօք հո՞ս իրեւ մանուկ և պատանի ապրած էր Տօնաթօ Փարիզի։ Հոս մարդ կ'ապրի՞... Կամ անիկա ասկէց յառաջացած էր։ Հոմը, Վայքիւրեան ներկայացումը, Տարիա Լանթէն, Բօրթօ ա՛Անձիոյի զարմանալիքը, իր «Գաղթականուհի»ն և ասուած-ուհիին վայրէջքը —կեանքի բարիքներուն բոլոր այս ամբողջ հաճոյաճաշակ շուայտութիւնը արդեօք գինովցնող ցնո՞րք մը միայն եղած էր, և հիմա կը պարտաւորուէր ճանչնալ բոլոր բաներուն անտի իրականութիւնը։

Կեցուց կառապանը —իր զուարճախօս դպրոցական ընկերը՝ Կիկին՝ չէր— քիչ մը հեռուն իր գիւղէն, վար իջաւ, հրամայեց իր գոյքերը բերել Փարիզի «Ապարանք»ը, և յամրաքար յառաջացաւ ծանօթ ճամբէն։ Մէկ մի քայլ մշատակ մը կը բերէր իրեն երկար ատենէ ի վեր անցեալէն, մեռածներ, թաղուածներ։ Հասաւ մթին քաղաքը, հնութեամբ պեւուորած քաղաքը, գնաց նեղ փողոցներէն, որոնց մէջ խոռը կ'ածէր, և կը զարմանար որ մեռած քաղաքին բնակիչները զինքը կը ճանչնային։ Շատեր կ'ողջունէին զինքը, կարծես քանի մը օրեր միայն բացակայած ըլլար, շատեր խօսք ուղղեցին իրեն, կարծես դեռ երէկ միայն բան մը պատմած ըլլային իրեն և այսօր կ'ուզէին շարունակել։ այդեկութիւնքին վրայ, ձէթի հունձքին վրայ, թէ քա՛ի է գինիին և իւղին գինը. լրամարգիի և նապաստակի որսորդութեան վրայ։ Բայց երբ դեղարանին քովէն կ'անցնէր, իր անակնկալ երեւոյթը յուզում առաջ բերաւ։ Դեղարանին մէջ հաւաքուած էր Քարբինէթոյի իմացական դասակարգը։ բժիշկը և փաստաբանը, գիւղին երէցը և իշխանը։ Անոնք Հոմի լրագիրները կարդացող մարդիկ էին, և անոնց մէջ շատ խօսուած էր իրենց երիտասարդ հայրենակից Տօնաթօ Փարիզիի վրայ։ Շատ լաւ ալ չէին ըմբռնած։ Ինչպէս կրնային ըմբռնել թէ Տօնաթօ Փարիզի, զոր իբրեւ դիւցազկ ճանչցած էին, արտաքարդ բան մը եղած պիտի ըլլար, «արուեստագէտ» մը։ Անոնք չէին կրնացած նաեւ Ժամանակին ըմբռնել ձիաքօմօ Բէչչիի, իրենց միւս հայրենակիցին, Պապ ըլլալու հրաչքը։ Եւ հիմա ալ Տօնաթ. Փարիզի կրնա՞ր մթէ նշանաւոր մարդ մը եղած ըլլալ։ Քարբինէթոյի փողոցները խաղացած չէ՞ր անիկա, ճիշտ միւս պզտիկներուն պէս։ Անոպա, խոլ տղայ մը եղած չէ՞ր անիկա։ Սմէնէն անոպաներէն և խօլականներէն մէ՞կն։ Բնաւ օրսի չէր երթար, երբեք խնամք չէր տարած իր ծնողքին ալգիներուն և ձիթատանին, ապին անդն ծուլաբար կը թափառէր և ամէն օր Բաբուչինանց վանքը կ'երթար։ Եւ հիմակ հրաշալի բան մը կը նկատուի զայն Հոմի մէջ, որ մինչեւ խո՛յ լրագիրներուն մէջ անոր վրայ կը գրուի։ Երբ հիմա յանկարծ իրենց աչքին առջեւ երեւցաւ դարձեալ, Քարբինէթոյի մէջ լրագիր կարդացող մարդիկը կը դիմաւորեն զայն, սրտագին կ'ողջունեն և կը փափաքին լսել իրմէ թէ այս ամէնը ինչպէս կրցաւ ըլլալ։

Տօնաթօ իր խոր, երազային կացութեան մէջ մտիկ կ'ընէր անոնց, կը թողուր որ հարցնէին, պատասխան կու տար անոնց, ամէնուն ձեռքը կը թոթվէր, ամէնուն երեսն ի վեր կը ժպտէր, ամէնուն բան մը կ'ըսէր—ո և է բան մը. և վերջապէս հրաժեշտ առաւ անոնցմէ, իրբեւ ա՛յնպիսի մարդոցմէ, որոնք իբր թէ այս վայրկեանիս միայն ճանչցած էին զայն, իր ծննդավայրին մէջ, իր հայրենակիցներուն մէջ իբրեւ բոլորովին օտարական զգալով զինքը։

«Եկար՞։ Ինչպէս ես։ Բարով եկար ծննդավայրդ։»

Որքան կը մտնէր իր ծողքին տունին, ա՛նքան աւելի սիրով և սրտագին կ'ողջունուէր։ Օտար մարդիկ, որոնց հետ առնչութիւն մը չունէր, որոնց հետ երբեք չէր կրնար երեւակայել յարաբերութիւն ունեցած ըլլալ, եղակի կը խօսէին իրեն, մտերմօրէն ակնարկներ կ'ընէին իրեն, և զայն նորէն տեսնելուն համար կ'ուրախանային։ Ան շարունակ ինքն իրեն կը հարցնէր.

«Բայց ո՞վ են ասոնք։ Ինչ կ'ուզեն քեզմէ։ Ինչ յարաբերութիւն ունիս ասոնց հետ։ Ասոնք բոլորովին անոպայ, օտար են։»

Շատ տուներու մէջ պատուհաններ բացուեցան, կիներ երեւցան բաց պատուհաններուն առջեւ, և իրարու կը պատմէին նորութիւնը բարձրաձայն։ Տօնինօ նորէն եկեր է։ Տղաքներ անոր ետեւէն կը վազէին։ Բազմաթիւ հեռաւորդներով մտաւ այն տգեղ փոքրոցը, ուր հաստատուած էր իր ծնողական տունը, Փարիզի «Ապարանք»ը, քարակերտ զինանշանով ահագին դրան վերեւ։ Աւերակ մը կը զարդարէր, գոգցես հեգնօրէն։

(Շարունակելի)

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑ

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ Ա.ԶԳ. ՀԻԱՆԴԱՆՈՅԻ

Հրատարակուեցաւ 1908 տարւոյ Ընդարձակ Օրացոյցը ճոխ բովանդակութեամբ և զանազան չափեկան տեղեկութիւններով։ Ամէն մարդու գրասեղանի վրայ գտնուելու յատուկ, անհրաժեշտ գիրք մը, ուր միշտ դիմելու պէտքը կը ներկայանայ բոլոր տարւոյն ընթացքին։

Սովորական Օրացոյցէն և բազմաթիւ պետական, եկեղեցական և Պատրիարքարանի վերաբերեալ վիճակագրական տեղեկութիւններէ զատ այս տարի կը պարունակէ նաև յատուկ խնամով պատրաստուած գործի մարդոց յատուկ բաժին մը։ Մասնաւորապէս ուշադրաւ են՝ Տիսական Բառարանի չորրորդ մասը ուր գիշերային ժամերգութեանց բացատրութիւնները կուտայ Քննասէր իր ծանօթ ձեռնասուութեամբը և անժխտելի հմտութեամբը, բացատրելով եկեղեցական պաշտամունքներու արդի կարգաւորութիւնները, անոնց ծագումը և հին սովորութիւնները։ Նոյնպէս չանգըրգռական մաս մը կը կազմէ անունի տոնախմբութեան հատուածը ուր բացատրուած է անուններու օրերը որոշելու կերպը և ամէն տարի դրուած ցուցակին կազմութեան եղանակը։ Հայ եկեղեցւոյ վերաբերեալ վիճակագրական տեղեկութեանց չարքին մէջ բարձրասիճան եկեղեցականի մը ձեռնասուութեամբ պատրաստած ամենայն Հայոց Կաթողիկոսաց չարքը, այս տարի ճոխացած է թէ հակաթոռ Կաթողիկոսներու պաշտօնավարութեան թուականներով և թէ՛ յաւելուածական մասնաւոր տեղեկութիւններով և բացատրական ծանօթութիւններով։ Իսկ բոլորովին նոր աշխատութիւն մը է Առաջնորդական վիճակներու վրայ գրուած ընդարձակ թեմագրական ուսումնասիրութիւնը ուր Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսութեան, Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարքութեան, Կիլիկիոյ և Աղթամարայ Կաթողիկոսութեանց և Երուսաղէմի Պատրիարքութեան թեմագրական իրաւասութիւնն և իրենց ստորադաս թեմերուն եկեղեցական վիճակը կը բացատրի, իւրաքանչիւր առաջնորդական վիճակի կազմութիւնը զանազան կերպարանափոխութիւնները կը բացատրի վաւերագիրներէ և արձանագրութիւններէ օգտուելով։

Ազգ. Հիւանդանոցի բաժինը՝ ճոխացած է այդ հաստատութեան պատմութենէն առնուած նշանակելի թուականներու շարքով մը, ինչպէս նաև Հիւանդանոցի չէնքերուն հետաքրքրական մէկ պատմութեամբը ուր Նարը գաբուի Հիւանդանոցէն մինչեւ արդի չէնքերու յաջորդական կերպարանափոխութիւնները պատմուած են։

Նոյնպէս նորութիւն է Ղալաթիոյ Սակարանին մէջ ընդունուած Օսմանեան պարտաթուղթերու և արժեթուղթերու ծագման, արժէքին և արդի վիճակին վրայ տրուած հմտալից տեսութիւնը որուն օգտակարութիւնը անշուշտ պիտի գնահատէ ընթերցող հասարակութիւնը։

Ընդարձակ օրացոյցին ոչ նուազ չափեկան մէկ էջը կը կազմէ նշանաւոր հանգուցեալներու բաժինը որ անցեալ տարի ընդհատուած ըլլալով, այս տարի 1905—1907 շրջանի հանգուցեալները՝ մեծաւորապէս քառասուն անձ ներկայացուած են համառօտ կենսագրութիւններով։ Հետաքրքրական են նաեւ Առեւտրական սենեակի կազմութեան վրայ տրուած պատմական տեսութիւնները, և բոլորովին նոր ձեւով պատրաստուած թղթատարութեան վրայ տրուած մանրամասն տեղեկութիւնները, անցեալ տարի Հռոմ գումարուած միջազգային թղթատարական Համաժողովին որոշմանց վրայ կազմուած նոր սակացոյցները։

Ընդարձակ օրացոյցը կը փակուի դրոշմատուրքի նոր օրէնքին մէկ խնամեալ ամփոփումովը որուն կարեւորութիւնը ամէն գործի մարդ կրնայ դիւրաւ ըմբռնել։

Հոգաբարձութիւնս կը յուսայ թէ ընթերցասէր հասարակութիւնը համակիր ընդունելութիւն ընելով Ընդարձակ Օրացոյցին թէ՛ օգտակար գիրք մը պիտի ունենայ և թէ՛ բազմապահանջ հաստատութեանս նպաստաւոր պիտի ըլլայ։

Կեդրոնատեղին է Ազգ. Հիւանդանոցի գրասենեակը. կը գտնուի նաեւ բոլոր գրավաճառաց քով։

(Կնիք)

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOUBST DE PARIS

25 Դեկտեմբեր 1907

Եւրոպացւոց Ս. Ծննդեան Տօնին առթիւ Բարիզի Սակարանին գիները չնուազեցուցաւ մեզի։

ՆԵՐՔԻՆ

ՄԻՋԱԳԵՏՔԻ ՅԱՆԶՆԿԺՈՂՈՎԸ.— Գասթէյմոնիի կուսակալ Նազըմ փաշայի նախագահութեամբ կազմուած և Պաղտատ գացած Միջագետքի մասնաւոր մարմինին տրամադրութեան ներքեւ — այդ մասին հրահանգին համաձայն — կազմուած է ուրիշ յանձնաժողով մը որուն անդամներն են՝ կայս. Զօրաբանակի պիտոյքներու նախագահ Միրլիվա Շամիլ փաշա, Պաղտատի կայս. կալուածներու Տնօրէն Ֆուատ պէյ, Պաղտատի երեւելիներէն Խտիրի զատէ Եիւս, Քիլանի զատէ Սէյիտ Տավուտ, Սէվիտի զատէ Եուսուֆ էֆ.ները, Մէհմէտ փաշա զատէ Ճաֆէր պէյ, Հրեայ հասարակութենէն Սասօն և Քրիստոնեայ հասարակութենէն Անտոն Մաղաք էֆ.ները։ Այս մարմինը գործի ձեռնարկած է։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ընկերութիւնը, ինչպէս գրեցինք, վերջերս ստանձնած կարգ մը նոր շինութեանց հետեւանքով, հարկ տեսած էր աւելցնել իր դրամագլուխը։ Կայս. կառավարութիւնը արտօնեց նոր բաժնեթուղթերու հրապարակ հանուիլը։ Այս առթիւ պատրաստուած պայմանագիրը առջի օր ստորագրուեցաւ։ Առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց Նախարար Զիհնի փաշայի և նոյն ընկերութեան ընդհանուր Տնօրէն Մ. Հիւկնէնի կողմէ։

ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՔՍԱՏՈՒՆԸ.—Զեռնհաս պաշտօնարանը գրից Պետական Խորհրդոյ նախագահին թէ Պոլսոյ մաքսատան նոր չէնքին և մթերանոցներուն կառուցումէն առաջ Պետութեան կողմէ գընուելիք չէնքերուն արժէքը ևայն ելմտական գանձուն կողմէ վճարուի. նաև բացուելիք փողոցներէն եաքը երեւան ելած գեներներու «չէրէֆիէ»ն Քաղաքապետութեան կողմէ գանձուի։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԾՆՈՒՆԴԸ. — Երէկ առտու հանդիսաւորապէս տօնուեցաւ Եւրոպական Ծնունդը Պոլսոյ կաթոլիկ եկեղեցիներուն մէջ։ Խուռն բազմութիւն կար, թէ՛ գիշերային և թէ՛ առաւօտեան ժամերգութեանց պահուն։ Սէնթ-Էսբրի Մայր-եկեղեցիին մէջ պատարագեց պապական նուիրակ Մօնսէնեօր Թաչէի։ Գերման դեսպանատան մէջ առջի գիշեր Ծնունդի երեկոյթ մը տրուեցաւ։

ՍԱԿԱՐԱՆԻ ՊՕՐՏՐՕՆԵՐԸ.— Սակարանի կանոնագրին տրամադրութեանց համաձայն, միւսպահեանները, Սակարանի գործառնութեանց մէջ, «գայտիէ»ի թուղթեր պիտի փակցնեն «պօրտրօ»ներուն վրայ։ Կայս. Իրատէ մը արտօնեց այդ թուղթերուն տպագրութիւնը, որոնց նմոյշները ղրկուեցան Ելմտական նախարարութեան։

ԹԻՒՆԷԼԻ ԵՒ ԹՐԱՄՎԷՅԸ.— Քանիցս գրած էինք թէ Ղալաթիոյ Թիւնէլին չանգործումը պիտի փոխանցուի Թրամվէյի Ընկերութեան։ Այս վերջին ընկերութիւնը ծանուցումով մը նիստի կը հրաւիրէ իր բաժնետէրերը 1908 Յունվ. 29ին (Ն Տ.) ուր խորհրդակցութիւն պիտի կատարուի Թիւնէլի մեքանչնորը 100,000 անգլ. ոսկիի և կամ անոր մօտ գումարով մը գնելու և կամ նոյն մեքանչորին Թրամվէյի ընկերութեան կողմէ ստանձնուելուն մասին։ Նոյն ընդհ. ժողովին մէջ խորհրդակցութիւն պիտի կատարուի նաեւ ընկերութեան դրամագլուխին յաւելման և պէտքերուն համաձայն փոխառութեան մը կնքման մասին։ Թրամվէյի ընկերութիւնը երբ այս գործը կատարէ, Կալաթա-Սէրայէն մինչեւ Թիւնէլ Թրամվէյի գիծ մը պիտի հաստատէ։

ՍԲՐԻՊ ՊԷՑ.— Կայս. Պալատին թարգմանիչներէն և Մաքսային վերահսկչութեան մեքենաւպետ Սբրի պէյ, որ հիւանդ էր, ապաքինած ըլլալով սկսաւ իր պաշտօնատեղին յաճախել։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Խորհուրդին որոշումով Ճիտտէի մաքսանոցին մէջ 5 օրուան քարանթինայի պիտի ենթարկուին Եանպուէն ժամանող ուխտաւորի չոգենաւերը։

ՇԱՔԱՐԸ. — Ցունարէն թերթ մը կ'ըսէ թէ տարին երկու միլիոն ոսկիի չաքար կը ներածուի օսմ. երկիրները և թէ, ինչպէս նախապէս փորձուած է, օսմ. երկիրներու մէջ ճակնդեղ կրնայ մշակուիլ։ Հետեւաբար, դրամատէրներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ և կ'առաջարկէ ընկերութիւն մը կազմելով չաքարի պատրաստութեան ձեռնարկել։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ մաքսատան առջեւ ասկէ առաջ չինուած նաւամատոյցը, առեւտուրը դիւրացնելու համար անբաւական նկատուելով, դարձեալ նոյն տեղը, մթերանոցներուն առջեւ, երկաթէ ուրիշ նաւամատոյց մը չինուած է՝ վաճառքներու արտածումը ու ներածումը դիւրացնելով։

ՎԱՌԵԼԱՆԻԹ.—Մարմարայի զանազան նաւահանգիստները պատրաստ կան 4610 կենդրնար ու 476,796 քիլօ ածուխ և 300 չէքիէ աւելի փայտ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՄԸՐԻԿՆԵՐԸ.— Սև Ծովի մէջ վերջին մրրիկները բաւական վնաս պատճառեցին։ Տրապզոնի առջեւ Մախուսուէի և Լոյտի չոգենաւերը փոխադրելու համար ապրանք բեռցած մաւնաները ընկղմեցան վաճառքներէն մէկ մասին հետ։ Բիզէի առջեւ վաճառաբարձ 11 մաւնաներ ցամաք նետուեցան ու ջախջախուեցան, և ապրանքները ընկղմեցան։ Սիւրմէնէի առջեւ երկու առագաստանաւեր ընկղմեցան։ Իրենց մարդոցմէն հինգ հոգի անյայտ կը մնան։ Կիրասունի առջեւ երեք առագաստանաւ և վեց մեծ մակոյկներ ընկղմեցան։ Ծովը դիակներ եղերք նետեց, որով մարդկային զոհեր ալ կան։ Սամսունէն կը գրեն թէ փոթորիկը տակաւին կը շարունակէ և չոգենաւերը յապաղման կենթարկուին։

ԱՆԶՆԱՄՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Ղալաթիա, Շէֆթալի փողոց հրեայ դերձակ Մոիզ առջի գիշեր իր սենեակին մէջ առանձին գտնուած պահուն, դաշոյնով ինքզինքը յօշոտեց և մեռաւ։ Երկկ Մոիզ երեւան ելած չըլլալով, դուռը կոտրելով ներս մտան։ Անձնասպանին վրայէն գտնուեցաւ 4 ղրուշ և թուղթ մը ուր գրած էր թէ անձնասպան կ'ըլլայ և ոչ է մէկին համար դիտողութիւն չունի։ Շարժառիթը յայտնի չէ։

ԳՈՂ. մաւ առջի գիշեր Քօճամուսթաֆա Փաշայի կողմը ոսկերիչ Միհրան աղայի տունը, սակայն ձերբակալուեցաւ և տեսնուեցաւ որ Հրեայ մըն էր։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՑ.— Հանր. Պարտքի վարչութեան քօմիսէրութեան քարտուղարութեան դեր-Տնօրէն Ճէմալ պէյի մեծ մայրը նախընթաց օր մեռաւ։ Հանգուցեալը 100 տարեկանէն աւելի էր։

ՀՐԴԵՀ ծագեցաւ երէկ գիշեր Աքսէրայի կողմը Ելմտական նախարարութեան կեդրոնական հաշիւներու քարտուղարներէն Սայիտ էֆ.ի տան միջնայարկէն և կարգ մը առարկաներ այրեցան։

*** Անցեալ Նոյեմբեր 11ին Սամսոնի քարիւղարանին առջեւ գտնուող նաւամատոյցին վրայ քարիւղի թիթեղները արկածով բռնկեցան, և նաւամատոյցն ալ սկսաւ այրիլ։ Անմիջապէս նաւամատոյցին վրայ գտնուած 300ի չափ թիթեղները ծով նետուեցան և առաջը առնուեցաւ հրդեհին։ Վնասը աննշան է։

ԿԱՆԽԱՀԱՍ ԳՈՂԵՐ.—Երկու պզաիկ թափառաշրջիկներ, մէկը կաղ, առջի օր Ղալաթիոյ մեծ ճամբան անուշեղէն ծախող Մէհմէտի մօտենալով, 25 ղրուշ չորթեցին անոր գրպանէն։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց երկու չարագործները, որոնք խոստովանեցան իրենց արարքը։ Ըսելով որ դրամը մէջերնին բաժնած ու մէկ մասը ծախսած են և 8 ղրուշ միայն մնացած էր։

ՀԱՒԱՏԱՐԻՄ ՀԻՒԲԸ. — Գարթալի Բուրնա գիւղէն Մուսթաֆա անուն 18 տարեկան երիտասարդ մը, անցածները, նախապէս իր հօրը քով ծառայած Քոսթիի տունը կ'երթայ՝ Փաշաքէօյ և կ'ուզէ հիւր մնալ մինչեւ որ հաշտուի իր հօրը հետ, որուն տունէն հեռացած էր։ Քոսթի կ'ընդունի. սակայն մարդը մէկ քանի օր եաքը կ'անհետանայ։ Քոսթի կասկածելով չորս կողմը կը խուզարկէ և կը տեսնէ թէ ամբողջ ամառուան աշխատութեանը արդիւնքը եղած 426 ղրուշը գողցած է։ ուստի կը սկսի Մուսթաֆան փնտռել և վերջապէս, առջի օր Ղալաթիոյ քաղինոներէն մէկին մէջ գտնելով, ոստիկանութեան կը յանձնէ զայն։

ԱՐԺԵՔԱՒՈՐ ՆԱՄԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ՔՈԼԻ-ԲՈՍԴԱԼՆԵՐՈՒ

ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ

ԲՈԼԻ-ԲՈՍԴԱԼՆԵՐԸ

Յօդ. 5.— Արժէքաւոր քոլի-բոսթալները, որոշ ծանրութեան և ծաւալի մէջ, ինչ որ ալ ըլլան անոնց արժէքը, կ'ընդունուին։

Յօդ. 6.— Արժէքաւոր իւրաքանչիւր քոլի-բոսթալի վրայ անոր արժէքը ղրուշի հաշուով պիտի նշանակուի թէ՛ գիրով և թէ թուանշանով. ուրուած կամ քերթուած բառեր եթէ գտնուին, նոյն իսկ վաւերացած ալ ըլլան, պիտի չընդունուին։ Դրամ և պանքնոտս պարունակող քոլի-բոսթալներուն իսկական արժէքը պէտք է յայտնել պարտաւորիչ կերպով։ Առաքողը կրնայ ուրիշ տեսակ դրամներու հաշուով ալ նշանակել գնահատուած արժէքը։

Յօդ. 7.— Եթէ քոլի-բոսթալներուն իսկականէն աւելի արժէք դրուի, խարդախութեան նպատակով, այդ պարագային առաքողը կը ղրկուի հատուցում պահանջելու իրաւունքէն. ի հարկին անոր մասին օրինական հետապնդում ալ պիտի կատարուի։ Նամակատունը երբ, դիպուածով կամ շահագրգռուողներու դիմումին վրայ, հատատէ որ քոլի-բոսթալի մը պարունակած առարկային համար իսկականէն աւելի արժէք դրուած է, իսկոյն հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութեան տեղեկութիւն պիտի հաղորդէ՝ հարկ եղած գործողութիւնները կատարելու համար. եթէ այդ մասին քննութեան ալ ձեռնարկուած է, տեղեկագիրը միասին պիտի ղրկէ։ Եթէ դրամ կամ պանքնոտս պարունակող քոլի-բոսթալներուն համար իսկականէն նուազ արժէք դրուած ըլլայ, պակաս քանակութեան վարձքին կրկինը պ'տի գանձուի առաքողէն։

Յօդ. 8.— Այն նամակատուններուն մէջ, որոնց փոխադրութեան միջոցը ամբողջովին երկաթուղիով և չոգենաւով կը կատարուի, փոխանակուելիք քոլի-բոսթալներու երեք կողմերը ուռթասուն սանտիմիտրէն աւելի չեն կրնար ըլլալ։ Միայն թէ, լայնութիւնը ու խորութիւնը քառասուն սանտիմիտրը չանցնելու պայմանով, մէկ մէտր երկայնութեամբ հովանոց, գաւազան, քարտէս, նկար և այդ կարգի առարկաներ պարունակող քոլի-բոսթալներ կ'ընդունուին։ Ուրիշ նամակատանց մէջ փոխանակուած քոլի-բոսթալներու երկայնութիւնը քառասուն, լայնութիւնը երեսուն և խորութիւնը քսան սանտիմէտրը պէտք չէ անցնին։

Յօդ. 9.— Բոլոր առարկաները և թուղթերը, որոնց կայս. երկիրները փոխադրուիլը արգիլուած է, երբ նամակատունները տարուին, այդ առարկաներուն ու թուղթերուն և զայնս ղրկողներուն նկատմամբ ըստ օրէնի հարկ եղած գործողութիւնը կը կատարուի։ Անոնցմէ զատ չեն ընդունուիր նաև քարիւղ, ծծմբական թթու (զաճ եաղը) և այդ կարգի նիւթեր որոնք թղթատարի միջոցաւ չեն կրնար փոխադրուիլ. ատոնք տէրերուն պիտի վերադարձուին. նաև առաքողին տեղեկութիւն կը հաղորդուի։ Բաց և գոց այն նամակները, լրագիրները և պարբերական թերթերը, որոնք ըստ սովորութեան թղթատարի միջոցաւ կը փոխադրուին, քոլի-բոսթալի ձեւով և կամ իբրև քոլի-բոսթալ ղրկուող առարկաներու հետ առաքումը արգիլուած է։ Այդ մասին անսաստողներու համար թղթատարական կանոնագրին տրամադրութեանց համաձայն հարկ եղածը ի գործ կը դրուի։ Միայն թէ քոլի-բոսթալով ղրկուող առարկաներուն բաց ֆաֆուրան և քոլի-բոսթալի վրայի հասցէին ու ղրկողին հասցէին պատճէնները պարունակող թուղթ մը կը տրուի։

Յօդ. 10.— Իւրաքանչիւր քոլի-բոսթալի համար նմոյշի մը հաւաձայն պատրաստուած առաքման թուղթեր ձրիաբար կը տրուին։ Ատոնց մէկ հատը ղրկողը և եթէ ուզէ նամակատան պաշտօնեան կը գրէ. ղրկողը առաքման թուղթին բունին վրայ իր ղրկած առարկաներուն նկատմամբ բան մը կրնայ գրել տալ։ Մէկ անհատի ղրկուելիք մէկէ աւելի առանց արժէքի քոլի-բոսթալներու մինչեւ երեք հատին համար առաքման մէկ թուղթ կը տրուի, սակայն արժէքաւոր ամէն մէկ հատին համար առաքման առանձին թուղթ կը պատրաստուի։

Յօդ. 11.— Իւրաքանչիւր քոլի-բոսթալի և առաքման թուղթի վրայ ղրկող նամակատան անունը և առաքմանց տուարի թիւը կը նշանակուի։ Ատոր համար պիտակ (էթիքէթ) կը գործածուի։ Ամէն մէկ քոլի-բոսթալի ապրան (տարա) ու ծանրութիւնը կրամի հաշուով կը նշանակուին պիտակին և առաքման թուղթին մասնաւոր տեղին վրայ։

Յօդ. 12.— Քոլի-բոսթալներու վարձքը հետեւեալ հիմերուն վրայ կը հաշուուի և կանխիկ կը գանձուի.

Ա. Վարձքը այն նամակատուններուն որոնց միջեւ փոխադրութեան միջոցները չոգենաւէ և երկաթուղիէ կը բաղկանան.— Մարմարա ու Սեւ Ծով, Մարմարա ու Միջերկրական, Կարմիր Ծով, իւրաքանչիւր երկաթուղիի ճիւղը մէկ շրջանակ համարուելով, ատոնցմէ մէկ ծովի կամ երկաթուղիի մէկ ճիւղի վրայ փոխադրուելիք քոլի-բոսթալներէն մինչեւ հինգ քիլօկրամ, առաջին շրջանակի հաշուով, չորս ղրուշ։ Մէկ ծովի և երկաթուղիի մէկ ճիւղի և կամ մէկէ աւելի ծովի և երկաթուղիի ճիւղի վրայ փոխադրուելիքներէն, իբրև երկրորդ շրջանակ, եօթը ղրուշ։ Հինգ քիլօկրամէն աւելիին համար, իւրաքանչիւր հինգ քիլօկրամի ու կոտորակին համար վերոգրեալ աստիճաններուն համաձայն չորս կամ եօթը ղրուշ պիտի աւելնայ։ Արժէքաւոր քոլի-բոսթալներու համար ամէն մէկ հազար ղրուշին կամ կոտորակին համար առանձին մէկ ղրուշ պիտի գանձուի՝ իբրև ապահովութեան վարձք։

Բ. Այն նամակատուններուն համար, որոնց միջեւ չոգենաւ ու երկաթուղի չի գտնուիր, վարձքը սապէս կը սահմանուի.— Նահանգի մը ներքին մասը առաջին շրջանակ. անոր կից գտնուող նահանգը՝ երկրորդ շրջանակ. իսկ այն վայրերը որոնց մէջտեղը մէկ և մէկէ աւելի նահանգներ կան՝ երրորդ շրջանակ։ Արժէքաւոր քոլի-բոսթալներու արժէքին իւրաքանչիւր հազար ղրուշին և կոտորակին համար երկու ղրուշ կը գանձուի՝ իբրեւ ապահովութեան գումար։ Ծովեղերքները և երկաթուղի անցած տեղերը գտնուող նամակատուններու և ներքին մասերուն մէջ չոգենաւ ու երկաթուղի չգտնուած տեղերու միջև փոխանակուելիք քոլի-բոսթալներու համար երկրորդ սակացոյցը պիտի գործադրուի։

Այն մէկ քանի տեղերու մասին, որոնց համար առաջին սակացոյցին համաձայն երկրորդ շրջանակը և երկրորդ սակացոյցին համաձայն երկրորդէն մինչեւ երրորդ շրջանակը գտնուած տեղերու յատուկ վարձքը կը ստացուի, կարելի է մէկ շրջանակի վարձքը զեղչել՝ գործառնութեանց շատութեան և հեռաւորութեան նուազութեանը համաձայն՝ հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութեան կողմէ տրուելիք արտօնութեամբ։

Նամակատունները, իրենց գործառնութիւններուն համաձայն, պիտի կրնան իրենց ուզած ճամբովը ղրկել։ Քոլի-բոսթալին փոխադրութեան ու ապահովութեան վարձքը ամէնէն ոտան ճամբուն հաշուովը կը ստացուի, բայց ղրկողը եթէ մասնաւոր ճամբայ մը սահմանէ, պարտաւոր է անոր յատուկ վարձքը վճարել. ղրկողը այդ ճամբան պէտք է նշանակէ առաքմանց թուղթերուն վրայ։ Այն նամակատուններուն համար, ուր մանտա-բոսդի դրութիւն չկայ, քառասուն փարա կ'առնուի մինչեւ հարիւր ղրուշի դրամի առաքումներու համար, առանց նայելու անոնց ծանրութեանը։ Անոնք որ ազգարարուելէն մինչեւ տասը օր չեն առներ քոլի-բոսթալները, անցնելիք ամէն մէկ շաբաթուան համար իւրաքանչիւր քոլի-բոսթալի քառասուն փարա պիտի վճարեն՝ իբրեւ «արտիէ»։

Ծանրութիւն	Ա. դասակարգ	Բ. դասակարգ	Գ. դասակարգ
Մինչեւ 250 կրամ	4	4	4
250էն 500	4	4	5
500էն վեր մինչեւ 1 քիլօ	4	6	8
1 քիլոյէն 2	8	12	16
2 » 3	12	18	24
3 » 4	16	24	32
4 » 5	20	30	40
Աւելի ծանրերուն իւրաքանչիւր քիլոյին ու կոտորակին համար	4	6	8

Յօդ. 13.— Քոլի-բոսթալներուն վարձքը նամակադրոյժով կը գանձուի և այդ նամակադրոյժները առաքմանց թուղթերուն վրայ յատուկ տեղը գրբուելով անոնց վրայ թուականի կնիքով պիտի կնքուի։

(Շարունակելի)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 24 Դեկտ. — Սգոքսոլմէն կը հեռագրուի թէ Շուէտի նոր թագաւորը հոչակեր է թէ թագադրութեան հանդէսը աւելորդ է, և բաւական է իր գահ բարձրացման ծանուցումը։

— Մերակոյտը ընդունեց ներքին գործոց նախարարութեան ելմտացոյցը։ Արտաքին գործոց նախարար Մ. Բիլոն վիճաբանութեան պահուն ճառ մը արտասանելով, ջատագովեց Ֆրանսայի հետեւած քաղաքականութիւնը, որ է կնքուած զինակցութիւնները և բարեկամութիւնները պահպանել։ Իր խօսքերը բուռն ծափերով ընդունուեցան։

— Դանճէրի ֆրանս. դեսպան Մ. Ռէնեռ երկարօրէն խորհրդակցեցաւ Մ. Բիլոնի հետ, Մարօքի ըլլալիք փոխառութեան խնդրին վրայ, որ Նախարարաց Ժողովին յառաջիկայ նիստին մէջ վերջնական լուծում պիտի ստանայ։

ՄԱՏՐԻՏ. — Վիլդորիա թագուհին ծննդեան տարեդարձին առթիւ Երեսփ. Ժողովոյ և Ծերակոյտի նախագահներուն կողմէ յայտնուած շնորհաւորութիւններուն պատասխանելով՝ Ալֆոնսօ թագաւոր ակնարկութիւն ըրաւ օտար երկիրներու մէջ երեսց գտած համակիր ընդունելութեան, և ուրախութիւն յայտնեց թէ Սպանիոյ և օտար երկիրներու յարաբերութիւնները շատ սիրալիր հանգամանք ունին։

ՍՈՖԻԱ. — Նոր նախարարութեան կազմութեանը մասին դեռ որոշում մը տրուած չէ։ Կ'ըսուի արտաքին գործոց նախարար Մ. Սգանքով պիտի չմասնակցի նոր նախարարութեան։

ՊԵՐԼԻՆ. — Վիլհէլմ կայսր Քորֆու պիտի երթայ Մարտ 26ին և Աքիլէոն պալատը պիտի բնակի 15 օր։

ՄԻՒՆԻԽ. — Խնամակալ իշխանին ոտքը դարձեալ երէկ, և գիշերը ուռ մը գոյացաւ։ Բայց տենդ չեկաւ, և այսօր, իր սովորական պտոյտը կատարեց և ընթացիկ գործերով զբաղեցաւ։

ԲԷՆԴԱ. — Երեսփ. Ժողովը քուէարկեց Աստուամաճառ համաձայնութեան վերջին յօդուածները։

ԲԱՆ. — Անուշահոտութեանց գործարան մը շինուելու ատեն յանկարծ չէնքը փլաւ և բոլոր գործաւորները փլատակներուն տակ մնացին. 3արդ կրցան հանուիլ 1 մեռեալ և 1 վիրաւոր։

ԲԱՐԻԶ. — Սրկած մը պատահեցաւ ստորերկրեայ երկաթուղիին տեղը։ Մնտուկ մը կոտրուած պահուն անոր մէկ մասը քակուելով ճնշեալ օդը տարածուեցաւ, որով գործաւորները նեռուեցան ջրլեղջի ծառայող ուրիշ անուկի մը մէջ. ատոնցմէ հինգը խեղդուեցան։

— Սակարանին մէջ ոգեւորութիւն չկար։ Գործառնութիւնները անշնչեցին, և վաճառումներու հետեւանքով գիներու անկում առաջ եկաւ։ Ֆրանս. Ռանդը ինկաւ 12 սանտիմ, և իջաւ 95.25ի։ Օտար թուղթերը փոփոխութիւն չկրեցին։ Օսմ. թուղթերը հետեւեցան միւս թուղթերուն ընթացքին։ Բուլգէրի երկաթուղիի թուղթերը բարձր մնացին։ Օսմ. Միացեալը նուազ ամուր։ Պանքայի թուղթերը շատ ամուր են։ Ռիօ Դինէրօ 20 ֆր. իջնալով, իջաւ 1658ի։ Պալիա Դարա Այտրն՝ 431։ Լանտոնի Սակարանը հանդարտ էր։ Հանքային թուղթերու հաշուեյարդարութիւնը կատարուեցաւ դիւրաւ՝ 71/2% ռրբօրով։ Նիւ Եորքի մէջ տկար էին ամերիկեան թուղթերը, և միջին հաշուով կորուստ կէս կէս։

ԻԶՄԻՐԻ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀԻՄՊԱՐԱԿԸ

1907 Դեկտեմ. 8

Գարի հասաւ պարկ 1250
Մախուեցաւ » 1000
Պատրաստ » 11000
Գիները.— Տեղական. Էքսթրա 15½-17½, Ա. տեսակ 15½-17½, Բ. տեսակ 15½—17½, Գ. տեսակ 15½-17½; Պիկարա 16—16½; Ուշագ, էքսթրա 17¼—17½, Ա. տեսակ 17¼—17½, Բ. 17¼—17½. Գ. 17¼-17½ ղր.։ Տավազ

Ցորեն հասաւ պարկ 4000
Մախուեցաւ » 7500
Պատրաստ » 99000
Գիները.— Տեղական 88—101
Սիրիա 85—101, Մէրսին 80—93,
Սամսոն =, Խարան =, Ուշագ 85 - 107 փր.։

Բակլայ
Մախուեցաւ պարկ
Հասած »
Գիները գործ չեղաւ

Բամպակ այս շաբաթ 1600 պալեա ապրանք ծախուեցաւ։ Ամերիկեանները 390—392½ ղրուշ։ Տեղական 360էն 375 ղրուշ։

Սուսամ 140—142, ճերմակները 143-147 փր.։
Խաշխաշ Պիկարէ, Սեւ։
Քուշ-տարը դեղին, ճերմակ։
Ագ-տարը 45—65 փր.
Սիսեռ 68—94 փր.։
Սարը տարը 60—67 փր.
Ֆասուլիա 53—60 ղր.
Լոպեայ 76—84 փարա։
Եուլաֆ 33 - 34 փր.
Քանավուռ = ղրուշ.
Զավտար ապրանք չկայ.
Պրչագ 43—44 ղր.։
Սեւ չամիչ 55½—59 ղր.
Խուրմա 30—35½ ղրշ.։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

11/24 Դեկտեմբեր 1907

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՊՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ Օ.Ո.	102	15½
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ »	102	16½
Երէկուան էն բարձր գինը »	102	21
» էն վար գինը »	102	14½

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ ֆր.	64	87
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ »	164	37
Երէկուան էն բարձր գինը »	165	—
» էն վար գինը »	164	25

Միտիլիի Պանքա	5	12½
Սելանիկի » ֆր.	35	—
Բարասու Բրէվիլէժիէ ֆր.	34	—
» Օրտինէռ »	28	—
Շիրքէթը Խայրիէ Օ. Ո.	44	—
Շիրքէթը Խայրիէի Համիտիէ Օ.Ո.	4	45
Թրամվայի բաժնեթուղթ »	8	85
Ժիւիսսանս Թրամվայ »	4	55
» պարտաթուղթ ֆր.	463	—
Տէրքոսի Ջուրի ընկ. »	322	—
Անատօլ. Երկ. բաժնեթ. Ա. Ո.	16	15
Իզմիրի քարափ »	592	—
Օսմ. Ապահով. Ընկ. Օ. Ո.	4	17½
Բարափ Կ. Պոլսոյ ֆր.	426	—
Թրանվայ	45	50

ՕՏԻՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Ցունական փոխառութիւն ֆր.	237	50
Պանք Նաս. Կրէս. »	422	50
» » » Նոր Օ.Ո.	4	—
Լաւրիոմ ֆր.	60	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղ.էն	ղ. փր.
Ֆրանսական ոսկի	87 09
Անգլիական ոսկի	110 02

ՀՄԱՆԶՈՒՄԻՆ ԹԵՐԹՈՆԸ — 118
ԳՐԵԳ ՔԱՐԳՄԱՆԵՑ
ԳԱՍԱՎԻԵ ՅԸ ՄՈՆԹԷՐԼԷՆ ԴԱՍՈՒՄ

Վայրագ Կինը

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԻԼԻԱՆԱՏԷՐ ՄԱՐԴԸ

Ժէ.

Անուռէ յաջորդ օրը կէս օրին Միռք փողոց գնաց։

Դռնապանը պատասխանելով իր հարցումին ըսաւ թէ Պ. Կոմսը եկած է։

— Արդեօք կրնամ հետը տեսնուիլ։

— Կարելի է, երթամ սպասաւորին լուր տամ։

Ալպէր կարդալով Ճէյմս Պրաուն անունը այցաքարտին վրայ, սապէս կը կը խորհէր ինքնիրեն.

«Այս անունը անծանօթ չի թուիր ինծի, կը յիշեմ որ չափազանց հարուստ և զարմանալի բնութիւն ունեցող Ամերիկացի մը կար... ան ըլլալու է։ Սակայն ինծի հետ ի՞նչ գործ կրնայ ունենալ... ինչ և է, անշուշտ հիմա կը հասկնանք...

Ալպէր հիւրասենեակ մտնելով ուր Ճէյմս իրեն կ'սպասէր, բարեւեց զայն յարգանքով և,

— Ի՞նչ բանի կը պարտիմ ձեր այցելութիւնը։

Ճէյմս երկչոտ և դողդոջուն, պատասխանեց.

— Պարոն Կոմս, ես ձեր առջեւը իբր ոճրագործ մը կենալու եմ...

Ալպէր ապշած՝

— Ի՞նչ ըսել կուզէք, բացատրեցէք ինքզինքիդ։

— Պարոն Կոմս, դուք իմ դատաւորս պիտի ըլլաք, ես իմ յանցանքս պիտի խոստովանիմ, դուք զիս լսելէ վերջ պիտի դատէք զիս։

Ալպէր այս պատասխանը լսելով բոլորովին զարմացած ինքնիրեն պահ մը մտածեց. «Անպատճառ այս մարդը խենթեցած ըլլալու է» և զարմանքով Ճէյմսի երեսը կը նայէր, որ չարուն նակելով։

— Պարոն Կոմս, մեծ ցաւով կ'ըսեմ որ գաղտնի գործուած ոճիր մը հրապարակելով ձեր դեռ չսպիացած վէրքերը պիտի բանամ։

— Պարոն, ի՞նչ ոճիրի մասին տեղեկութիւններ տալով դեռ չգոցուած վէրքերս պիտի բանաք։ Խնդրեմ այդպէս ծածկօրէն մի խօսիք և զիս կասկածանքի մէջ մի ձգէք, եղելութիւնը բացէ ի բաց ըսէք։

Ճէյմս, առանց այլեւս վարանելու, յայտնի չտապով։

— Իրողութիւնը այն է որ ձեր քրոջ Օր. ը Նէյլի մասին մէկ քանի յայտնութիւններ ունիմ ընելիք։

Ալպէր գունաթափ եղաւ, և կեղծ դատաւորական շեշտով մը։

Կամաց կամաց ձեր միտքը կը հասկնամ, սակայն քոյրս գաղտնիքի և ոչ ալ ոճիրի մը հետ յարաբերութիւն ունի։

— Իրաւ է թէ դուք այդպիսի ընթացք մը բռնելու էք, պատասխանեց Ճէյմս, սակայն այդ խնդիրը ձեր կարծածին չափ միակողմանի չէ։ Ինծի համար կեանքի և մահի խնդիր մըն է։ Ես քաջ գիտեմ որ Օր. ը Նէյլ իր վրայ ի գործ դրած ոճրագործութիւն մը կայ թէ իմ մահուանս պատճառ և թէ իր մահուան ալ պատճառ պիտի ըլլար եթէ գետէն հանուելով Շարանթոնի յիմարանոցը չի դրուէր այն հրէշ կիներուն միջոցաւ որոնք անոր անպատուութեան և կորուստին պատճառ եղած էին։ Նոյն իսկ դիտել կուտայ որ ձեր դժբաղդ հայրը իր աղջիկը յիմարանոցին մէջ, այդպիսի վիճակի մը մէջ տեսնելով կաթուածահար եղած է։

Ալպէր չէր կրնար որոշել թէ ինչ ընթացք բռնելու էր, որովհետեւ հասկցած էր որ թէ իր քրոջը պատիւը արատաւորին դիմացը կը գտնուէր, ոտքի ելաւ և բարկացայտ,

— Կը վկայեմ թէ կատարեալ և մանրամասն ծանօթութիւն ունիմ, սակայն ի՞նչպէս յայտնեցաք իրերուն տեղեակ ըլլալ երբ ոչ ոք գիտէ ինէ զատ։ Շատ կը զարմանամ, ամէնէն աւելի կը զարմանամ թէ ի՞նչ է ձեր նպատակը այդ յայտնութիւնները ընելուն մէջ։

Ճէյմս գլխահակ, կակազեց,

— Ահ, Պարոն Կոմս, ի՞նչպէս ըսեմ... հարկ է որ միանգամ ընդ միշտ յայտնեմ, ես ալ... այդ հրէշ կիներուն ոճիրին անգիտակցաբար մեղսակից եղայ... ոճիրս խոստովանելով, ներողութիւն կը խնդրեմ։..

— Այսքան ալ ստորնութիւն... առանց ամչնալու կը խոստովանի իր ոճիրը և յետոյ ալ կուզէ ներողութիւն խնդրելու, ինչ վատութիւն, գիտէ՞ք որ իրաւունք ունիմ հիմա անմիջապէս զձեզ սպաննելու։

Ճէյմս քիչ մը աւելի գլուխը ծռեց և արտասուալից,

— Զարկէք, սպաննեցէք, կատարելապէս իրաւունք ունիք, երբեք չեմ ուզեար ձեր իրաւունքը, արժանի եմ որ դուք ինծի հետ այդպէս վարուիք։

(Շարունակելի)

ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐ կերպով քօլա ընել տալու համար ձեր չապիկները, թեւնոցներն ու վզնոցները, դիմցնէք Իւսկիւտարը Արապա ճամբէսի 30 թիւ խանութը. ուշադրութիւն 60 թիւին։

ԹՕՔՅՏԻ ԸՆՏԻՐ ՍՈՒՇՈՒԳ

Անուրան մինչ և օգտակար համեմունքներէ մանուագիսորէն պատրաստուած, համեղ, անանդարար և անխարդախ. կրնայ գործածուիլ թէ՛ իբր աղանդեր և թէ իբր կերակուր։ Սխատրով և անսխատր գին օրան 30 դրուշ։ Դիմել՝ Բերա, Սագրզ Աղաճի Ճէճի Արիկ էֆ. Թիւլպէնճեանի խանութը և Գալատիա Ռօ Օբերարիվ։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Մ. Մարտիրոսեան

ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԴՐՈՒԹԵԱՄԲ կը դարմանէ ամէն տեսակ ակռայի և լնտի հիւանդութիւնները, փտած ակռաները կը լեցնէ՝ առողջ ակռաներու պէս երկար ատեն գործածուելու պայմանով։

ԲՈԼՈՐՈՒԼԻՆ ՆՈՐ ՄԵԹՈՏՈՎ, նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արուեստական ակռաներ կը պատրաստէ, բնականին ձիգ նման։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր իր դարմանատան մէջ, Բերա, Մեծ-Բարաքա-Գարու փողոց թիւ 8։ Կարօտ հիւանդները ձրի կը դարմանէ՝ հինգշաբթի օրերը Բերայի Աղքատախնամի Դարմանատան մէջ։ 25—21

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ կընդունի

ԱԲՐՈՏԻԹԵԱՆ
ԵՒ
ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ
ԱԽՏԵՐՈՒ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄԸ

Առաջին այցելութիւնը ՁՐԻ Է

Մենդելեան և աբրոթիսեան գործարաններու հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկ

ՏՕԿԹՕՐ
ԳԱՌԼՈ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

գիտակցութիւնը նորութեանց շնորհիւ առանց ցաւ պատճառելու ենթակային, հիմնապէս կը բժշկէ աբրոթիսեան և ծննդական հիւանդութեանց ամէն տեսակ հիւանդներ, և մանաւանդ դժուարամիզութիւնը։

Ամեն օր, կէս օրեն վերջ, բաց ի կիրակի օրեն, կը գտնուի Պանեն-Դարու տարաւանառ Հանի Պէիրի անկիւնը թիւ 18, Մէհմատիբեանեան-Պանեի Դեղատունը։

Ուրբաթ օրերը ձրի 50—34

ԻՆՁ ԿԵՐՑՆԵՄ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսուան ըլլան, մայրերը անոնց լաւ մնդարարուտելիք գտնելու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, բստ որում, մայրական կաթը որչափ լաւ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլ ևս անբաւական կը դառնայ տղաքը ուժովցնելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամէնէն հռչակուած բժիշկը Տքդ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը երկար փորձերէ ու զննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի մնունդ մը, ՖՕՍՖԱՖԱՐԻՆ ՖԱԼԻԷՌԻ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՕՍՖԱՖԱՐԻՆ ՖԱԼԻԷՌԻՆ չօքոլայի պէս խիստ քաղցրահամ է և միեւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան մնդարար ու կաղդուրիչ։ Մայրական կաթին կրկին անգամ մնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը մնանին, կ'ուժգնանան, կ'աճին. կը կայտառանան, չուտով ոտքի կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու ռկայ կը հանեն։

Հաղարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ ՖՕՍՖԱՖԱՐԻՆ ՖԱԼԻԷՌՈՎ մեծցող տղաք, քաջողջ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի մնունդը, մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ որոնց վերջին աստիճանի ոյժ, մնունդ և կորով կուտայ։

ՖՕՍՖԱՖԱՐԻՆ ՖԱԼԻԷՌԸ կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղատներու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 1—26

ԿՍԼՑԵՂ ՊԵՐԻ

Ղալաթիա Թիւնելին փողոցը
ՄԵԾ ՀԱՆԴԵՐՁԱՏՈՒՆ

Մեծ լիքիտասիոն միմիայն դեկտեմբոյ համար 100ին 20 զեղչ Արանց և մանկանց հանդերձաղեղինաց 100ին 30 զեղչ կանանց հանդերձեղինաց համար։

Ձմեռուան հագուստ գնողները իսկ մի անգամ դիմին յիշեալ հանդերձատունը՝ կատարելապէս գոհ պիտի մնան։ 2—12

ԳՈՒՄԳԱԲՈՒ

ԱՍՕՍՓԻՈՆԻՍՔ ՍԷՕՌԵՐՈՒ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆԸ

Գումգարու Գաղղ. Ասոսիֆոնիսք սէօռերու դպրոցը հիւանդ տղայոց յատուկ դարմանատուն մը բացուած է։

Բշ. և Ուր. օրերը կէս օրէ վերջ ժամը 1—4 (Ը. Ե.), հիւանդ տղաքներ կը դարմանուին։

Եշ. օրերը մինչ կէս օր աղքատ հիւանդ տղայք ձրիաբար կը դարմանուին։ 20—11

ՏԻԿԻՆՆԵՐ ՕՐԻՕՐԴՆԵՐ
ԿՈՒԶԷԼ ԹԱՐԻԶԵԱՆ
ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱԳՈՒՍՏԻ

Անգամ մը միայն այցելեցէք համբաւաւոր դերձակուհի

ՏԻԿ. Գ. ԳԻՐԻՆԱԳՈԲՈՒԼՈՅԻ

որ նոր ախատանոց մը բացած է, Բերա, մեծ փողոց Սինկէր տան դէմ, Էպէթ փաչա տարթիմանին մէջ երրորդ յարկը։

Սուարէի և դուրսի զգեստներ Թայէօր ձեւով կը պատրաստուին նոր մոտեցներու վրայ, կատարեալ կերպով և խիստ զեղչուած գիներով։ 24—2

ՄԵԾ ՀԱՆԴԵՐՁԱՎԱՃԱՌ

Տարիներէ ի վեր ծանօթ է Թոփփանան խանի

ԳՐԻԳՈՐ Է.Ա. ԷՐՄԷՆԵԱՆԻ
ՄԵԾ ՀԱՆԴԵՐՁԻ ՎԱՃԱՌՈՒԱՏՈՒՆԸ

այս անգամ պատրաստած է ձմեռուան յատուկ կերպանդերէն շիք և տոկուն հագուստներ, ինչպէս նաև

ԲԱԼԹՕՆԵՐ,

ՄԵԾԻ ԵՒ ՏՂՈՒ ՔՈՍԹԻՄՆԵՐ

մաթռօզներ, բառարսիներ ևն. ևն.

ԳԻՆԸՐԸ ԽԻՍ ԴԻՐԱՄԱՑՅԵԼԻ

ԳԻՆԸ ՈՐՈՇ Է ԹԻՒԸ Ձ ԶՐՈՒՇ

Սուլթան Համամ, Թօփալեան խան թիւ 34 42—9

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ
ԳԻՆԻՆ ԵՒ ՁԱՆՈՂՁԱՆ ԸՄՊԵԼԵԱՑ
Ա. ԱՆԱՍԹԱՍԻԱՏԻՍ

Սիրէնի Խօրասանճեան խան, թիւ 6

Ցիշեալ մթերանոցին մէջ կը ծախուին Քրիթիի ամենարտիր հին և նոր գինիներ, ընտիր քոնեակներ և «կիւլ բաղբար» կոչուած ամենարտիր օղիներ։ Վաճառումնք մեծագանակ և փոքրագանակ, և կատարեալ ճշդապատութիւն։ 30—2

ՇՈՒՐԱԻ ՊԱՀՐԻՃ

Թէրանէի Ամիրէտ քեսին զիՖԹ ֆապրիգայի Հիւմայունենտա հասել օլան նանՖԹային թապրը օլունուր մատատէնին մէգիբիւր ֆապրիգա սահկինտ թէրաքիւմ էյլէմիշ օլան մըգտաբրլլա պիր սէնէ զարՖՇենտա օլանագ մըգտարը թալիպինէ ֆիրուխթ իսիլէէկինտէն, իյԹիրասընա թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ ագէլէրինի վէ կա միթէպէր քէՖալէԹենամէլէրինի միսԹասրպէն պէհէր կիւն Շուրաի Պարիսէ լէվազիմ տարիէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ 11 քեանունը էվվէլ 323

ՄԱԼԻՑԼ ՆԷԶԱՐԻԹԸ ՃԷԼԻԼԷՈՒՆԷՏԷՆ

Միւզայէտ միւտաէթի էվվէլէէ իլան գրլընան խիւտավէնիկեար վիլայէթի տախիլինտէ Այյալարգ գազասրին զէյթուն էօչրիւ 402000 դրուշտա թալիպի էօնտէսինտէ թէգարրուր իտէրէք, քեանունը էվվէլին 10ընճը կիւնու գարարտատէսի քէչիտէ գրլընմրշ վէ չէհրը մէգիբէրը 11ինճի կիւնիւնտէն իթիպարէն էյլամը թաթիլիյէ միսԹասնա օլմագ իւզրէ նիզամէն մուայէն օլան 6 կիւն իսԹամընտա իհտէլի գաթիէսինին իճրասը մուգարրէր պուլունմուշ օլմասըյլա պունա թալիպ օլանլարըն մահալինտէ վէ եախատ Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսինտէ Այար վէ Բուսումաթ իտարէի ումումիյէսինէ միրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ 3—2

11 քեանունը էվվէլ 323

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՈՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

5 ԱՄԻՍ ՔՐԷՏԻ 5
ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՄՍԱԿԱՆ

ՎԱՃՈՒՐՈՒՍՆԵՐ
Ο ԹԱԼՈՆ Տ'ՕՐ
ԳԱԳԼ ԱՇԵՆԱՍ
ԿՈՇԻԿԻ Վ.Ա.ՀԱԿԱՍԱՑՈՒՆ

Պատրաստ եւ չափս. վրայ
Առանց, կանանց եւ տղոց համար
ՁՄԵԱՅԻՆ ԳԻՆԵՐ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ
ԲԱՐԻԶԵԱՆ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ
450 Բերա, Մեծ փողոց 450
Խոսիվիայ Բալասի ճիւղ դէմը։ 2—20

% 30 ԶԵՂՉ 30 %
ԿԻՆԵՐՈՒ
ԱՂՋԻԿՆԵՐՈՒ
ՄԱՆՉԵՐՈՒ
ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ
ՄԵԾ
ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ
Ղալաթիա, Նոյն խանը, Ա. յարկ
Թ Ի Ր 16
ՀԱԳՈՒԵՑԻՔ!!!
ՄԵԾ ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆԻ ՄԷՋ
7

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԼ
ԴՐՈՇ. Վ. Ֆ. ՍԱՆՈՒԵԱՆՑ
ՆՈՐ ԳԻՆԻՆԵՐԷՆ ՁԱՅՆԵՐԸ
ԷՐԷՎՈՒՐԴ ՏՈԱԳԵՐՈՒԹԻՒՆ
Խնամով արտադրեալ եւ խիստ ձոխ
Գին 50 դրշ. — Դրսացարի ծախսակով
Ստանձնատուներ կանչ համար դիմել
Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ. պաղալ-շարաք 10—5
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՄԵԼԷԷԻ ՊԱՍՈՒՐԻ ԴԱՐՄԱՆԸ

Այս հիւանդութեան ենթական կրը գիտեն թէ ի՞նչ ասկալի ու անտանելի է ան։ Քանը պասուրէն և մանաւանդ մէմէլի պասուրէն ազատիլ ուզողները պէտք է դիմեն Ղալաթիա, Արապ Ճամիի մօտ, Թրամուէյի ճամտէն, 136 թիւ հանդուցեալ Ալի Հայդար Պէյ խանին վերնայարկը Տօքթ. Ամէտ Շեւքրի սէյի մասնաւոր դարմանատունը։ Ցիշեալ բժիշկը ուրբաթ օրէն զատ ամէն օր կը գտնուի ժամը 8էն 11, երեքշաբթի օրերը ժամը 6էն 9 աղքատներու համար ձրի։ 3—15

ՆՈՒԱՒԻ են, Սկիւտարի, Ակլամբը, Բաքմաքչիքը պագալ փողոց 1600 կանգուն տարածութեամբ պարտէզին մէջ իրարու կից երկու տուն երկյարկ, 4ական սենեակով, ընդարձակ պարտէզով, ջրհորով և ջրամարով։ Տարեկան 36-40 ոսկի վարձք կը բերեն։ Վերջին գին՝ երկուքը 400 ոսկի։ Դէմել Մանգումեի ծանուցմանց գործակալութեան։

ՃՕՐՃԻ ԲԱԲԱ
17, Սուլթան Համամ, 17
ԿՏՈՐՆԵՐՈՒ ՅՈՒՅՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԲԱԼԹՕ, ՔՕՍԹԻՄ, ԲԱՆԹԱԼՕՆ
ԵՒ ԱՅԼՆ
ՄԵԾ ԶԵՂՉՈՎ
ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆԵՐ
ՄԻՄԻՒԱՆՑ
ԴԵԿԵՏԵՄԲԵՐԻ ՀԱՄԱՐ
ՄԳՂԱՄՏԻ ՄԳՂԱՄՏԻ
3—10

ՄԻԱՅՆ ԵՐԵՔ ՇԱԲԱԹԻ ՀԱՄԱՐ
ԲԱՅԱՌԻԿ ԶԵՂՉ

Գալաթա, Սուլթան Համամի պողոտային վրայ թիւ 3 ՅԵՐՄԱԿ ԴԱՄԵԼԻՆԻ վաճառատունը՝ 40 տարիներէ ի վեր իր յաճախորդներէն տեսած ընդունելութեան վրայ, այս անգամ Եւրոպա խել մը ապրանք ապսպրած ըլլալով, իր յարգոյ յաճախորդներուն ծառայութիւն մը ըրած և միմիայն երեք շաբաթի յատուկ ըլլալու համար վաճառատան մէջ գտնուած սեւ և գունաւոր բուրդէ կերպասները և ֆանէլային պէս զանազան ապրանքները 100ին 30 և 40 զեղչով ի վաճառ հանած է։ 8—7

ԽՆՅՈՂԱԿԱՆ ԱՆՏՈՒԿ
ՎԻՆԵՐ ՊԱՆՔ-ՖԵՐԱՅԷ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

Դրամագլուխ 130 միլիոն ֆուրոն, ամբողջովին վճարուած
Պանեսի գումար 37,300,000 ֆուրոնի չափ։
ԴԵԼԻԱԼԻՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Վճարումները ոսկեդրամ ըլլալու են։ Ցիսուն զրշ.էն վար վճարում չընդունուիր։

Վիներ Պանք-Ֆերայէ այսօր հարիւրին 3½ տոկոս կը վճարէ 1000 ոսկիէն վար գումարներու համար, իսկ անկէ աւելի գումարներու համար՝ հարիւրին 3։ Սակայն կրնայ տոկոսին սակը իջեցնել կամ աւելցնել տեղական լրագիրներու միջոցաւ 15 օր առաջ խնայ տալէ յետոյ։

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան ետ առնուիլ ամէն ատեն։

100 ոսկիէն վեր գումարները կրնան ետ առնուիլ գրաւորապէս ու կանխաւ ըլլալիք ազդարարութենէ մը յետոյ, հետեւեալ կերպով.

3 օր 100-150 ոսկի գումարի համար
6 » 151-200 » » »
10 » 201-500 » » »
15 » 501-1000 » » »
30 » 1001 և անկէ վեր » » »

Վիներ Պանք-Ֆերայէ իրեն կը վերապահէ պանքէն դրամ ունեցողներուն հաշիւը կարգադրել, ուզուած ատեն վճարելով սեփականին պարունակած գումարը։

Վիներ Պանք-Ֆերայէ խնայողական գումարը պարունակող տետրակ ալ կը յանձնէ անչափահասի անունով, բայց այդ պարագային նշանակուած իրամակալը (վէլի կամ վասի) միայն իրաւունք ունի դրամը քաշելու։

Խնայողական Սնտուկեն զատ, Վիներ Պանք-Ֆերայէ կը դրաւի նաև սովանաւորական ուրիշ գործառութիւններ։ 23—50

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒԵՑԻԷՔ
ԹԷՑ Ուղղակի Ներառեալ Ամէն Զանազանութիւն ԹԷՑ
ԹԱՐՄ Հեղկացանութիւն ԱՆԽԱՐԴԱԽ
Սէյլանէ և Շանկայէ

Մասնաւորապէս կը յանձնարարենք Ա. Գալիկեան առեւտրական տան թէյերը, հատի, հոտի և տեսակի ազնուութեան ինչպէս նաև գիներու տարբերութեան համար։

Մինչեւ 100 տրամ գնողի դեղեցիկ տուփ մը նուէր կը տրուի։

Գաւառներէն յանձնարարութիւնք փութով և ճշտապահութեամբ կը կատարուին։ 10 5

ՄԵՆԱԳԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱԳԱՆԱԿ
Կ. Պոլիս, Պալըգ-Բազար, թիւ 80

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ
VIN DE VIAL

ՔԻՆԱ
ՄԱՍԻ ՀԻԻԹ
ԼԱՔԹՕՖՕՍՖԱՖ ՏԸ ՇՕ
ԱՄԷՆԷՆ ԶՕՐԱՒՈՐ
ՈՅԺԻ ԴԵՂԸ
ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ Է
ԱՆԱՐԻՒՆՆԵՐՈՒՆ, ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՆԷ ՆՈՐ ԵԼԼՈՂՆԵՐՈՒՆ
ԿԻՆԵՐՈՒՆ, ՏՂՈՑ ԵՒ ԾԵՐԵՐՈՒՆ
ՎԻԱԼ ԵՒԲԱՐՔ դեղագործ ի Լիոն
36, Բլաս Պէլ-Լրգուր, 36 50—48
Կը ծախուի ամէն դեղաբաններու և մթերանոցներու մէջ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՄՆԱԿԱՆ

Տիկնոջ ամենաառաւած այս գինը քիմիագիտորէն չտուած սիլիցիաթ ալ մանեզիի չաբարանում մըն է, որ այս մեր վերոյիշեալ դեղերու դրուելու համար։ Մանեզիին լուծողական և մաքրողական յատկութիւնը հանրածանօթ է, որուն ազդեցութիւնը անխուսափելի է և բնական ու արագ։ Այսպէս Շուաբ Շանթոյի Մինիոնը, լուծողականներուն տանէն հանելին և զոյնականն է, զոր կարելի է գործածել ամէն օր, ամիս մը, կամ տարիներով առանց վախնալու որ ուրիշները կը յոգնին և ասիրութեան կարգ անցնելով իր ազդեցութիւնը կը կորցնէ դեղը։ Հիանալաբար այս գինը մեծ տարէք անձի ստամոքսի և ուրիշներու քրոնիկ հիւանդութիւնից և տեսական պնդութեան պարագային և այն ամէն պարագաներուն երբ պէտք կը տեսնուի մաքրել մարսողական խողովակը։ Որչափ ալ որ աբիւնը կը մաքրէ նոյնչափ ալ զինք կը պահէ զայն աբեան ասպակութենէ, որ բազմաթիւ հիւանդութիւնից սորիւրն է։

ԳՈՐԾԱՐԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Շաբաթ Շանթոյի ԵՂՏԻՆԷ աւելի նախապատիւ է անօթի փորոյն առնել, տասնէն չնչած քանի մը անգամ ազդեցութենէն ենթարկուելու համար։ Իրբ լուծողական մէկ կամ երկու սուրճի դգալ, իբր լուծողական մէկ կամ երկու գաւաթի զով, հալեցնելով զայն խոշոր գաւած մը ջուրի կամ մեր ջուրի եւ կամ լիմնատի մէջ։ Պէտք է մէկ երկու վայրկեան խառնել, որպէս զի Սեռոյէթը ամբողջութեամբ հալի ու լուծուի ջուրին մէջ։ Խմելէ առաջ պէտք է սպասել որ ջուրը յատակի Սեռոյէթի ազի համար անխառնոյ չէ, մնաց որ այս ազի համար կարելի է բոլորովին անհետացնել տալով եւ փափկացմանդրու համար, խմելէն անմիջապէս ետք ըմիչ մը պարզ ջուր կամ օշարակ առնելով վրան։ Կը ծախուի բոլոր դեղաբաններու մէջ։

HUILE DE HOGG de FOIES FRAIS de MORUE

ԲՕԼ ՊՈՏԵՐԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 13, ԲԱԲԻԶ

ՊԱՀԱՆՋԵՑԷՔ
Թ. Ք. ՀՕԳԻ
ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԹԱՐՄ ԻՒՂԸ

Միակ գործարանն է որ կ'երաշխաւորէ անարատ, ազդու և դիւրաճաշ իւղ մը։ Ամէն երկիրներու ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆՈՑՆ կողմէ գնահատուած։

Կը ծախուի գեղի բոլոր մթերանոցներուն և դեղաբաններուն մէջ։ 50—10

ՔՈՒԻԳԻՈՅ ԳՈՐԾԱԿ ԼԹԱՆԻ
ԳՕՆԹՈՒԱՆ Ա. Ք.

ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ
ԵՒ
ՄԱՐՏՈՒՔԵԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ

Կ'ուզէք հարսնիքներուդ փայլը աւելցնել, գեղատեսիլ «էֆէ» մը տալ մոմերուն, դիմեցէք ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆԻ վաճառատունը, ուր բացի պատրաստ գտնուած մոմերէ կը զարդարուին նաև մեծ խնամով վերջին նորաձեւութեամբ ճաշակաւոր մոմեր անմրցելի ժան գինիներով։ Կը գտնուի նաև հոն հարսի կռանտա, քողք, քողքի մնուկ, զարդարուած կողով, ծաղիկ փէտուր, եւն. եւն. եւն.։

Փութացէք, հարսնիքի տէրեր, այցելել անգամ մը Նշան Զամիչեանի հարսանեկան մոմերու ճոխ վաճառատունը ուր ո՛չ միայն ձեր ճաշակը, այլ նաև ձեր քսակն ալ գոհացում պիտի գտնէ։ 50 - 31

ՍԻԱԼ ՏԵՂ ՁԵՐԹԱՔ
ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Գամանբօ խանի տակ, 86 թիւ